

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

LIIKETALOUS

OPINNÄYTETYÖRAPORTTI

**VUODEN 2005 VEROUDISTUKEN VAIKUTUKSET
KÄYTÄNNÖSSÄ – YRITYS X OY**

Laila Peltomaa

Liiketalouden koulutusohjelma
Maaliskuu 2007
Työn ohjaaja: Pirkko Jaatinen

TAMPERE 2007

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU
LIIKETALOUS

Tekijä(t): Laila Peltomaa

Koulutusohjelma(t): Liiketalous

Opinnäytetyön nimi: Vuoden 2005 verouudistuksen vaikutukset käytännössä – Yritys X Oy

Title in English: The effects of tax reform year 2005 in practice – Company X Oy

**Työn valmistumis-
kuukausi ja -vuosi:** Maaliskuu 2007

Työn ohjaaja: Pirkko Jaatinen

Sivumäärä: 44

TIIVISTELMÄ

Suomessa tuli vuonna 2005 voimaan verouudistus, jonka keskeisimpiä asioita oli yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luopuminen ja osinkojen osittainen kahdenkertaisen verotuksen toteuttaminen.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, onko verouudistuksella ollut käytännön vaikutuksia pienen osakeyhtiön ja sen omistajan verotukseen. Esimerkkiyrityksenä tarkastelin Yritys X Oy:n ja sen omistajan verotusta vuosina 2005 ja 2004.

Opinnäytetyössä käytin aineistona taloushallintoalan aiheeseen liittyvää kirjallisuutta sekä lakitekstiä. Tutkimuksen pohjana minulla oli Yritys X Oy:n tuloslaskelma ja tase sekä niihin liittyviä laskentaa vaikuttavia lisätietoja, kuten omistajalle maksettu palkka.

Vertailulaskelmien perusteella Yritys X Oy:n ja sen omistajan verotus ei ole juurikaan muuttunut vuonna 2005 verrattuna vuoteen 2004.

Opinnäytetyöstä ei kuitenkaan voi vetää yleispäteviä johtopäätöksiä, koska se koski vain yhtä yritystä. Käytännössä jokaisen yrityksen tilannetta pitää tarkastella erikseen.

Avainsanat: Osinko Verotus Osakeyhtiö Ansiotulo Pääomatulo

Tekijä(t):	2
Laila Peltomaa.....	2
TIIVISTELMÄ	3
Johdanto	2
1. Yleistä verotuksesta	4
1.1. Tulolajit.....	4
1.2. Tulolähdejako.....	5
1.3. Vuoden 2005 verouudistuksen keskeiset asiat.....	5
2. Osinkojen verotus	7
2.1. Osakeyhtiön saamat osingot.....	7
2.1.1 Ketjuverosäännökset	7
2.2. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön	8
saamat osingot.....	8
2.3. Yksityisen elinkeinonharjoittajan	9
saamat osingot.....	9
2.4. Yksityishenkilön saamat osingot	10
2.4.1. Julkisesti noteeratuista yhtiöistä saadut osingot	10
2.4.2. Muista kuin julkisesti noteeratuista yhtiöistä eli	12
listaamattomista yhtiöistä saadut osingot.....	12
2.4.3 Peitelty osinko.....	15
2.4.4 Yhtiöveron hyvitysjärjestelmä	16
2.5. Osinkotulon verovuosi	19
3. Nettovarallisuus ja jakokelpoiset varat	19
3.1. Nettovarallisuus	19
3.2. Omaisuuslajit ja niiden arvostaminen verotuksessa.....	20
3.3. Matemaattinen arvo.....	23
3.4. Osakaskohtaiset vähennykset nettovarallisuudesta.....	24
3.5. Jakokelpoiset varat	24
3.6. Uuden osakeyhtiölain mukainen varojen jako	25
4. Palkat ja luontoisedut sekä vakuutukset.....	26
4.1. Palkat ja luontoisedut	26
4.2. Pakolliset eläkevakuutusmaksut	27
4.3. Vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut.....	28
4.4. Muut vakuutusmaksut	29
5. Osakaslaina	30
6. Vuokrat.....	31
7. Yritys X Oy.....	31
8. Laskelma vuoden 2004 ja 2005 verotuksesta yritys X Oy:n ja sen omistajan osalta	34
9. Johtopäätökset.....	43
10. Lähdeluettelo.....	44

Johdanto

Tutkintotyöni tarkoituksena on tarkastella tyypillisen, pienen osakeyhtiön näkökulmasta, miten vuoden 2005 veromuutokset ovat käytännössä vaikuttaneet omistajayrittäjän ja toisaalta yrityksen verotukseen.

Omistajan ja yrityksen eräs tärkeä tilinpäätös- ja verosuunnittelun osa-alue on ratkaista kysymykset, paljonko omistaja voi nostaa yrityksestä varoja, miten hän voi niitä nostaa ja millaisin veroseuraamuksin hän voi niitä nostaa. Lähtökohtana on yleensä omistajan rahantarve eli paljonko omistajan pitäisi saada rahaa yksityistalouteensa ja miten hän voisi sen verotuksen kannalta edullisimmin tehdä.

Osakeyhtiön osakas voi nostaa yhtiöstä varoja pääsääntöisesti palkkana tehdystä työstä, osinkoina ja osakaslainana jakokelpoisten varojen puitteissa. Tämän lisäksi hän voi saada esim. pääomatulona verotettavaa vuokratuloa tai korkotuloa, mutta näitä erinä pitää tarkastella aina tapauskohtaisesti.

Osakeyhtiön omien osakkeiden hankkiminen on myös yksi keino siirtää varoja osakkaalle. Siinä osakas myy osakkeensa yhtiölle käyvän arvon mukaan. Myynnin pitää tapahtua osakeyhtiön voitonjakokelpoisten varojen puitteissa. En kuitenkaan käsittele tutkintotyössäni omien osakkeiden hankkimista, sillä pienissä osakeyhtiöissä tämä ei ole yleistä ja liittyy lähinnä sukupolvenvaihdostilanteisiin.

Tutkintoyössäni tarkastelen yritys X Oy:n ja sen omistajan verotusta ennen verouudistusta ja sen jälkeen. Yritys X Oy on lahja- ja sisustustavaroiden myyntiä harjoittava liike. Sen osakekannan omistaa 100 %:sti yrittäjä itse ja hän myös työskentelee liikkeessä. Lisäksi yrityksessä on kaksi vakituista työntekijää ja tarpeen mukaan kiireapulaisia. Omistajalle maksetaan säännöllisesti kuukausipalkkaa ja palkan lisäksi hän on vuosittain nostonut osinkoa. Palkka ja osinko eivät ole riittäneet tyydyttämään omistajan rahantarvetta, vaan hän on ottanut yrityksestä vähän osakaslainaa. Lisäksi omistaja on vuokrannut liikkeelle varastotilaa ja maksaa itselleen vuokraa.

Suomessa toteutettiin vuonna 2005 verouudistus, jonka keskeisimpiä asioita oli yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luopuminen. Yhtiöveron hyvitysjärjestelmä oli voimassa vuodesta 1990 lähtien, mutta siitä luovuttiin osittain siksi, että ulkomailta saadut osingot saisivat täällä samanlaisen verokohtelun. Yhtiöveron hyvitysjärjestelmän periaatteena oli se, että yhtiö maksoi pääsääntöisesti osakkaan puolesta osingoista menevän

veron. Vuonna 2005 tämä osinkojen yhdenkertainen verotus poistui ja sen myötä osakeyhtiö maksaa verot tuloksesta ja osingonsaaja maksaa osittain verot saamastaan osingosta. Osinkoa jakavan yhtiön verotuksessa ei myöskään enää lasketa osingonjaon perusteella tuloveron vähimmäismäärää eikä osinkoa jakavalle yhtiölle voida määrätä täydennysveroa osingonjaon takia. Osinkojen verokohteluun vaikuttaa myös osakeyhtiön muoto eli listatusta ja listaamattomasta yhtiöstä saatuja osinkoja käsitellään verotuksessa eri tavoin. Työssäni on kuitenkin tarkoitus keskittyä nimenomaan yritys X Oy:n tapaukseen eli listaamattomasta yhtiöstä saatujen osinkojen verotukseen.

Toinen merkittävä verotukseen vaikuttava seikka oli yhteisöverokannan ja pääomatulojen verokannan alentaminen. Yhteisöverokantaa alennettiin vuonna 2005 26 %:iin ja pääomatulon verokanta 28 %:iin. Vuonna 2004 molempien verokanta oli 29 % eli näin ollen yhteisöverokanta ja pääomaverokanta eriytyivät toisistaan.

Pienessä osakeyhtiössä, jossa omistaja työskentelee päätoimisesti, tarkastellaan usein yrityksen ja omistajan verotusta kokonaisuutena. Tarkoitukseni on selvittää, onko verouudistuksella ollut kokonaisverotuksen kannalta merkittäviä vaikutuksia. Tutkimukseni koskee vain yritys X Oy:tä, joten siitä ei voi vetää yleispäteviä johtopäätöksiä, koska yrityksen tilanteet ovat erilaisia. Aloitin tutkintotyöni tekemisen syksyllä vuonna 2006, jolloin vuoden 2005 verotus oli juuri valmistunut. Verouudistuksen vaikutukset ovat siis konkreettisesti todettavissa. Myös uusi osakeyhtiölaki tuli voimaan 1.9.2006. Sillä ei ole vielä vaikutusta tutkintotyöhöni, koska tarkastelen vuosia 2004 ja 2005. Osakeyhtiölaki kuitenkin toi mukanaan muutoksia varojen jakoon, joten jatkossa sen säännökset pitää huomioida entistä tarkemmin.

1. Yleistä verotuksesta

1.1. Tulolajit

Suomessa on ollut vuodesta 1993 asti voimassa eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa tulot jaetaan luonnollisen henkilön ja kuolinpesien verotuksessa pääoma- ja ansiotuloiksi. Verotettava ansiotulo ja verotettava pääomatulo lasketaan kummankin tulolajin osalta erikseen ja niistä menevä vero määräytyy kulloinkin voimassa olevien suhteellisten tai progressiivisten veroasteikkojen mukaan. (Myrsky & Linnakangas 2006: 40)

Pääomatulolajin verokanta on kiinteä 28 % 1.1.2005 alkaen, kun se vielä vuonna 2004 oli 29 %. Pääomatuloja ovat mm. korkotulot, vuokratulot, luovutusvoitot ja muut vastaavat tulot. (Myrsky & Linnakangas 2006: 40)

Ansiotuloverolajin tuloista maksetaan veroja valtionverotuksessa progressiivisen verotaulukon mukaan, lisäksi niistä maksetaan kunnallis- ja kirkollisveroja sekä SAVA- eli sairausvakuutusmaksua. Ansiotuloja ovat mm työsuhteen perusteella saatu palkka sekä luontaisedut, eläkkeet, osinkotulot tietyiltä osin ja peitelty osinko. (Mäkinen, Stenbacka, Söderström 2005: 181)

Valtion tuloveroasteikko 2005

verotettava tulo, euroa	vero alarajan kohdalla, euroa	vero alarajan ylittävästä tulosta, %
12 000 – 15 400	8	10,5
15 400 – 20 500	365	15,0
20 500 – 32 100	1 130	20,5
32 100 – 56 900	3 508	26,5
56 900 –	10 080	33,5

Valtion tuloveroasteikko 2004

verotettava tulo, euroa	vero alarajan kohdalla, euroa	vero alarajan ylittävästä tulosta, %
11 700 – 14 500	8	11,0
14 500 – 20 200	316	15,0
20 200 – 31 500	1 171	21,0
31 500 – 55 800	3 544	27,0
55 800 –	10 105	34,0

Ansiotulojen verokannat vahvistetaan vuosittain.

Kunnallisverotuksessa verotettavasta ansiotulosta maksetaan kunnallisveroa kotikunnan tuloveroprosentin mukaisesti ja

kirkollisveroa oman seurakunnan tuloveroprosentin mukaan. (Myrsky & Linnakangas 2006: 43)

Kuntien keskimääräinen veroprosentti

- on 18,30 vuonna 2005
- oli 18,12 vuonna 2004

Kuntien keskimääräinen veroprosentti on siis noussut 0,18 %.

Sairausvakuutus- eli SAVA-maksu tulotasosta riippumatta

- on 1,5 % vuonna 2005
- oli 1,5 % vuonna 2004

Sairausvakuutusmaksu on pysynyt samana.

Osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen, joka maksaa tuloksestaan veroa yhteisöverokannan mukaan. Verouudistuksen yhteydessä yhteisöverokanta alennettiin 29 %:sta 26 %:iin. (Myrsky & Linnakangas 2006: 23)

1.2. Tulolähdejako

Verotus jakautuu kolmeen eri tulolähteeseen

- Elinkeinotoiminnan tulolähde (EVL)
- Maatilatalouden tulolähde (MVL)
- Muun toiminnan tulolähde (TVL)

(Myrsky & Linnakangas 2006: 23)

Kuhunkin tulolähteeseen vahvistetaan oma itsenäinen verotettava tulo, eikä toisen tulolähteen tappiota voi vähentää toisen tulolähteen voitosta. (Mäkinen ym. 2005: 180)

Samalla verovelvollisella voi olla useita tulolähteitä. Jos esim. osakeyhtiö harjoittaa liiketoimintaa, maataloutta ja muuta toimintaa, sillä on kolme eri tulolähdettä. Yhtiön liiketoiminnan tulon laskemiseen sovelletaan EVL:n, maatalouden tulon laskemiseen MVL:n ja muun toiminnan tulon laskemiseen TVL:n säännöksiä (Leppiniemi 2002: 28)

1.3. Vuoden 2005 verouudistuksen keskeiset asiat

Vuoden 2005 alusta tuli voimaan myös muita verolainsäädännön muutoksia kuin edellä mainittu verokantojen alentaminen eli yhteisöverokanta alennettiin 29 %:sta 26 %:iin ja pääomatulojen verokanta alennettiin 29 %:sta 28 %:iin. (Mattila 2004: 288, teoksessa Verouudistus 2005)

Korkotulojen lähdeverokanta ja rajoitetusti verovelvollisten lähdeverokanta alennettiin 28 %:iin (Juusela 2004: 21)

Osinkojen verotuksessa luovuttiin yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä 1.1.2005 alkaen. Osinkoihin, jotka ovat nostettavissa vuonna 2005, ei enää sovelleta yhtiöveron hyvitysjärjestelmää riippumatta siitä, miltä tilikaudelta osinko on jaettu. (Tikka 2004: 855, teoksessa Verouudistus 2005)

Osakeyhtiön käyttöomaisuuteen kuuluvien osakkeiden luovutusvoitot säädettiin verovapaiksi, jos yhtiö ei harjoita pääomasijoitustoimintaa, omistusosuus yhtiöstä on ollut vähintään 10 % ja omistus on kestänyt vähintään 1 vuoden ajan. Luovutetut osakkeet eivät saa olla kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiön osakkeita, eikä eräitä ulkomaisten yhtiöiden osakkeita. Vastaavasti verovapaasti luovutettavien osakkeiden luovutustappiot ovat vähennyskeltottomia. (Verohallitus 8.10.2004)

Tuloverolakiin sekä perintö- ja lahjaverolakiin säädettiin joitain luovutusvoittoverotusta koskevia muutoksia. Merkittävin oli se, että yksityishenkilön yli kymmenen vuotta omistaman omaisuuden hankintameno-olettama alennettiin 50 %:sta 40 %:iin. (Juusela 2004: 22)

Varallisuusveroasteikkoa muutettiin niin, että varallisuusveron alaraja nostettiin 185.000 eurosta 250.000 euroon ja varallisuusveroprosentti alennettiin 0,9 %:sta 0,8 %:iin. Lisäksi varojen verovapautta laajennettiin. (Juusela 2004: 22)

Luonnollisten henkilöiden itsensä ottamien yksilöllisten eläkevakuutusten verotuksessa siirryttiin ansiotuloverotuksesta pääomatuloverotukseen. Eläkevakuutusmaksut vähennetään pääomatuloista ja yksilöllisen eläkevakuutuksen perusteella saatu eläke verotetaan pääomaverokannalla. Vähennysoikeuden edellytyksenä oleva eläkeikä nostettiin 62 vuoteen. Vähennyskelpoinen enimmäismäärä on 5.000 euroa vuodessa. Verotuksen voimaantulosta säädettiin kuitenkin siirtymäsäännöksiä. (Juusela 2004: 23)

Perintö- ja lahjaverolain sukupolvenvaihdoshuojennusta muutettiin niin, että maatalaan tai muuhun yritykseen kuuluvan varallisuuden arvoksi katsotaan hujennusta laskettaessa 40 % varallisuusveroarvosta. Ennen muutosta hujennuksen perustana oli täysi varallisuusvero. (Juusela 2004: 23)

Yksityisten elinkeinonharjoittajien, avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden osalta verotusta muutettiin niin, että pääomatulo-osuudeksi lasketaan 20 % nettovarallisuudesta. Aikaisemmin pääomatulo-osuudeksi laskettiin 18 %. (Myrsky & Linnakangas 2006: 25)

Muut muutokset esimerkiksi tuloverolakiin, varallisuusverolakiin, ennakkoperintälakiin ja verotusmenettelylakiin olivat lähinnä muista uudistuksista johtuvia teknisiä tarkistuksia. (Juusela 2004: 23)

2. Osinkojen verotus

2.1. Osakeyhtiön saamat osingot

2.1.1 Ketjuverosäännökset Vanhassa osinkoverojärjestelmässä osakeyhtiöiden toisista kotimaisista osakeyhtiöistä saamiin osinkoihin sovellettiin yhtiöveron hyvitysjärjestelmää. Osingot olivat käytännössä verovapaita. Ulkomailta saadut osingot olivat verovapaita, jos osinkoa maksava yhtiö asui verosopimusvaltiossa ja osingonsaajalla oli vähintään 10 % osuus osinkoa maksavan yhtiön äänivallasta ja vähintään 25 % osuus sen pääomasta. (Juusela 2004: 87).

Yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luopuminen olisi ilman lainsäädäntömuutosta merkinnyt sitä, että myös yhtiöiden saamat osingot olisivat tulleet kahdenkertaisen verotuksen piiriin. (Juusela 2004: 87). Osinkojen moninkertaisen verottamisen eli ns. ketjuverotuksen estämiseksi EVL 6 a §:ssä on säädetty, että osakeyhtiön saamat osingot ovat pääsääntöisesti verovapaata tuloa.

Osinkoa tuottavat osakkeet voivat kuulua osakeyhtiöllä elinkeinotoiminnan, maatalouden tai muun toiminnan eli TVL-tulolähteeseen. Pääsääntönä on, että osakeyhtiön saamia osinkoja verotetaan tulolähteestä riippumatta EVL 6 a §:ssä säädettyllä tavalla. (Juusela 2004: 87)

Vuonna 2005 voimaan astuneessa osinkoverouudistuksessa osakeyhtiöiden saamien osinkojen verovapauteen on kuitenkin säädetty monia poikkeuksia. Ketjuverotusta ei siis poisteta täydellisesti. Poikkeukset johtuvat muun muassa siitä, että yksityishenkilöiden osinkoverotuksessa sovelletaan osittain kahdenkertaista verotusta, eikä osakeyhtiöiden saamien osinkojen täydellinen verovapautusmalli soveltuisi hyvin yhteen tämän järjestelmän kanssa. (Juusela 2004: 89)

Verovapaita ovat:

- osingot, jotka listaamaton yhtiö saa toiselta listaamattomalta yhtiöltä
- osingot, jotka listattu yhtiö saa toiselta listatulta yhtiöltä

- osingot, jotka listattu yhtiö maksaa muulle kuin listatulle yhtiölle, joka omistaa vähintään 10 % listatun yhtiön osakkeista.

Osakeyhtiön saamasta osingosta on kuitenkin veronalaista 75 % (siirtymäsäännös 60 % vuonna 2005)

-osingot, jotka on saatu sijoitusomaisuuteen (jota EVL:n mukaan voi olla vain raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksilla) kuuluvista osakkeista

- osingot, jotka listattu yhtiö maksaa listaamattomalle yhtiölle, joka ei omista vähintään 10 % listatun yhtiön osakkeista.

Uudessa osinkoverojärjestelmässä EU:n jäsenvaltioissa olevilta osakeyhtiöiltä saadut osingot rinnastetaan yleensä kotimaasta saatuihin osinkoihin. Edellytyksenä on, että osingonjakajana on emo-tytäryhtiödirektiivissä tarkoitettu yhteisö. EU-osinkojen neutraalia verokohtelua verrattuna kotimaisten osinkojen verokohteluun voidaankin pitää yhtenä verouudistuksen peruseriaatteena. (Juusela 2004: 101)

Osakeyhtiön saamat osingot, jotka on saatu muulta kuin kotimaiselta tai EU:n jäsenvaltiossa olevalta yhteisöltä saattavat olla kokonaan veronalaisia. Verokohtelu perustuu ensisijaisesti EVL 6 a §:n 1 momentin 2 kohtaan ja EVL 6 a §:n 2 momenttiin. Verosopimusmaasta saadut osingot ovat yleensä 75 % veronalaista tuloa Suomessa olevalle osakeyhtiölle. Jos verosopimusta ei sovelleta, osinko on 100 % veronalaista tuloa.

2.2. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön

saamat osingot

Yhtiöveron hyvitysjärjestelmässä yhtymän saamien osinkojen verotuksessa noudatettiin yleensä ns. läpivirtausperiaatetta. Yhtymän tuloa laskettaessa ei otettu huomioon sellaisia osinkoja, joihin liittyi yhtiöveron hyvitys, vaan tällaiset osingot ja niihin liittyvät hyvitykset jaettiin suoraan verotettavaksi yhtymän osakkaiden tulona. Yhtymän osakkaan pääomatulo-osuutta laskettaessa otettiin huomioon myös yhtymän osakkaan tuloksi jaettu osinko ja yhtiöveron hyvitys. (Juusela 2004: 110)

Yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luopumisen vuoksi elinkeinoyhtymien saamien osinkojen verotusta koskeva TVL 16.3 § uudistettiin kokonaan. (Juusela 2004: 110)

Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön saamat EVL- tai maatalouden tulolähteeseen kuuluvat osingot lasketaan yhtiön elinkeinotuloon. Tulo jaetaan verotettavaksi yhtiömiesten tulona. Jaetuista tulo-osuuksista kuitenkin vähennetään se osa osuuksiin

sisältyvästä osinkotulosta, joka osakkaan verotusta koskevien säännösten mukaan on verovapaata. (Juusela 2004: 111)

Yhtiömiehenä olevalla luonnollisella henkilöllä vähennys on 30 %, jolloin osingosta 70 % tulee verotettavaksi yhtiömiehen tulona. Yhtiömiehenä olevalla osakeyhtiöllä vähennys on joko 100 % (listaamattoman osakeyhtiön osinko) tai 25 % (listatun yhtiön osinko). Osingosta verotetaan osakeyhtiön tulona 0 % tai 75 %, kuten siinäkin tapauksessa, jolloin yhtiö olisi suoraan saanut osinkotulon. (Myrsky & Linnakangas 2006: 374)

TVL-tulolähteeseen kuuluvat osingot verotetaan suoraan osakkaan tulona, niiden osuuksien mukaan, jotka osakkaalle on yhtymän tuloon. Näin ollen nämä osingot eivät sisälly elinkeinoyhtymän verotettavaan tuloon, vaan osinko luetaan osakkaan tuloksi TVL 16.4 §:n säännösten mukaan. (Myrsky & Linnakangas 2006: 375)

2.3. Yksityisen elinkeinonharjoittajan

saamat osingot

Jos luonnollisen henkilön osakkeet kuuluivat henkilön EVL – tai maatalouden tulolähteeseen, saadut osingot olivat ennen vuoden 2005 verouudistusta yhtiöveron hyvityksineen kokonaan veronalaista elinkeinotoiminnan tai maatalouden tuloa. Osingot verotettiin yrittäjän nettovarallisuuden mukaan pääoma- tai ansiotuloina. Julkisesti noteeratusta yhtiöstä saatu osinko saattoi olla yrityksen nettovarallisuudesta riippuen myös ansiotuloa. (Myrsky & Linnakangas 2006: 365)

Vuoden 2005 verouudistuksesta lähtien elinkeinonharjoittajan EVL- tai maatalouden tulolähteeseen kuuluvista osingoista 70 % on veronalaista elinkeinotuloa (vuoden 2005 siirtymäsäännös 57 %) riippumatta siitä, onko osinko saatu julkisesti noteeratusta yhtiöstä vai muusta yhtiöstä. Luonnollisen henkilön pääomatulo-osinkoja koskevaa 90.000 euron verovapausrajaa ei sovelleta elinkeinotulolähteeseen kuuluviin osinkoihin. Elinkeinoiminnan tuloon sisältyvän osingon verovapaa osa vähennetään ennen yritystulon jakamista ansiotulo- ja pääomatulo-osuuksiin. (Myrsky & Linnakangas 2006: 365)

Liikkeenharjoittajien ja kahdenkertaista kirjanpitoa pitävien ammatinharjoittajien verotuksessa osinko on sen verovuoden tuloa, jonka aikana osingonjakopäätös on tehty riippumatta siitä, koska osinko on maksettu. Maksuperusteista kirjanpitoa pitävien ammatinharjoittajien ja maatalouden harjoittajien verotuksessa osinko on sen verovuoden tuloa, jonka aikana osinko on ollut yhtiökokouksen päätöksen mukaan nostettavissa. (Myrsky & Linnakangas 2006: 366)

2.4. Yksityishenkilön saamat osingot

2.4.1. Julkisesti noteeratuista yhtiöistä saadut osingot

Osinkotuloja saavat yksityishenkilöt eli ns. luonnolliset henkilöt voidaan Tikan (2004: 44) mukaan jakaa kahteen ryhmään: yrittäjät ja sijoittajat. Yrittäjät harjoittavat liiketoimintaa osakeyhtiömuodossa ja yleensä omistavat itse tai perheenjäsentensä kanssa koko osakeyhtiön osakekannan. Yrittäjät myös itse yleensä työskentelevät yrityksessä ja nostavat ansionsa yhtiöstä osinkoina ja palkkana. Toisen ryhmän muodostavat sijoittajat, jotka yleensä sijoittavat listattuihin yhtiöihin.

Yhtenä verouudistuksen lähtökohtana oli, että sijoittajien osinkoverotusta kiristetään saattamalla osingot osittain kahdenkertaisesti verotettaviksi. Samalla kuitenkin pyrittiin turvaamaan yrittäjien toimintaedellytykset, eikä heidän verotustaan haluttu kiristää. Siksi julkisesti noteeratuista yhtiöistä eli listatuista yhtiöistä saatuja osinkoja verotetaan eri tavalla kuin listaamattomista yhtiöistä saatuja osinkoja. (Myrsky & Linnakangas 2006: 323)

Ennen vuotta 2005 voimaan tullutta verouudistusta, pörssi-yhtiöistä saatu osinkotulo oli kokonaan pääomatuloa. Yhtiöveron hyvitys kattoi osakkeen saajan verotuksessa osingosta menevän veron, eikä osingon saaja joutunut käytännössä maksamaan veroa. (Alhola & Koivikko & Rätty & Tuominen 2002: 23)

Vuoden 2005 verouudistuksesta alkaen julkisesti noteeratusta eli listatuista yhtiöistä saadusta osingosta 70 % on pääomatuloa ja 30 % verovapaata tuloa, silloin kun osingon saajana on yksityinen henkilö tai kuolinpesä. Vuonna 2005 sovelletaan siirtymäsäännöstä, jolloin veronalainen osa on 57 % ja verovapaa osa 43 %. (Juusela 2004: 55)

Listattuja yhtiöitä ovat sellaiset yhtiöt, joiden osakkeilla käydään kauppaa Helsingin Pörssin päälistalla, I-, NM- ja Pre-listoilla tai ML-markkinalla tai vastaavalla säännellyllä ja viranomaisten valvonnassa olevalla markkinalla Suomessa tai ulkomailla. (Honkavaara 2004: 74, teoksessa Verouudistus 2005)

Julkisesti noteeratuista yhtiöistä saaduista osingoista peritään vuodesta 2005 alkaen ennakonpidätystä ennakonperintäasetuksen

15 §:n mukaisesti. Ennakonpidätys on 19 % koko osingon määrästä (vuoden 2005 siirtymäsäännös 15 prosenttia).

Esimerkki:

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän saamat osingot pörssiyhtiöstä uuden osinkoverojärjestelmän mukaan

Vuoden 2005 verouudistuksen normaalikäytännön mukaan

Listattu yhtiö jakaa luonnolliselle	
Henkilölle tai kuolinpesälle osinkoa	10.000,00 euroa
- ennakonpidätys 19 %	<u>1.900,00 euroa</u>
Osingonsaajalle maksetaan	8.100,00 euroa

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän verotuksessa osingosta 70 % on pääomatuloa ja 30 % verovapaata.

Verovapaa osuus 30 % x 10.000	3.000,00 euroa
Pääomatuloa 70 % x 10.000	7.000,00 euroa
josta vero 28 %	1.960,00 euroa

Osingonsaaja joutuu lopullisessa verotuksessa maksamaan pääomaveron lasketun veron ja ennakonpidätyksen erotuksen verran eli 60,00 euroa (1.960,00 – 1.900,00).

Vuonna 2005 oli voimassa siirtymäsäännös, jolloin luonnollisen henkilön tai kuolinpesän listatusta yhtiöstä saama osinko oli lievemmin verotettua kuin vuoden 2005 jälkeen saatu osinko.

Vuoden 2005 siirtymäsäännöksen mukaan

Listattu yhtiö jakaa luonnolliselle	
Henkilölle tai kuolinpesälle osinkoa	10.000,00 euroa
- ennakonpidätys 15 prosenttia	<u>- 1.500,00 euroa</u>
Osingonsaajalle maksetaan	8.500,00 euroa

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän verotuksessa osingosta 58 % on pääomatuloa ja 43 % verovapaata.

Verovapaa osuus 43 % x 10.000	4.300,00 euroa
Pääomatuloa 57 % x 10.000	5.700,00 euroa
josta vero 28 %	1.596,00 euroa

Osingonsaaja joutuu lopullisessa verotuksessa maksamaan pääomaveron lasketun veron ja ennakonpidätyksen erotuksen verran eli 96,00 euroa (1.596,00 – 1.500,00).

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän saamat osingot pörssiyhtiöstä yhtiöveron hyvitysjärjestelmän mukaan

Ennen vuotta 2005 saadut osingot

Listattu yhtiö jakaa luonnolliselle
Henkilölle tai kuolinpesälle osinkoa 10.000,00 euroa

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän verotuksessa osinkotulo on kokonaan pääomatuloa, mutta yhtiöveron hyvityksen huomioimisen seurauksena osingonsaajan ei tarvitse maksaa veroa

Osinkotulo	10.000,00 euroa
Yhtiöveron hyvitys, 29/71 osinkotulosta	4.084,50 euroa
Veronalainen tulo	14.084,50 euroa
Vero, 29 % x 14.084,50 euroa	4.084,50 euroa
Yhtiöveron hyvitys 29/71 osinkotulosta	<u>-4.084,50 euroa</u>
Maksettava vero	0,00 euroa

2.4.2. Muista kuin julkisesti noteeratuista yhtiöistä eli

listaamattomista yhtiöistä saadut osingot

Listaamattomista yhtiöistä saatu osinko voi olla vuodesta 2005 alkaen yksityishenkilön verotuksessa verovapaata tuloa, veronalaista pääomatuloa tai veronalaista ansiotuloa. Jako perustuu yhtiön nettovarallisuuteen ja sen perusteella määräytyvään osakkeiden matemaattiseen arvoon. (Lundén 2004: 114, teoksessa Verouudistus 2005)

Muusta kuin julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadun osingon verotuksessa on säädetty TVL 33 b § 1 ja 2 momentissa. Sen mukaan osinko on saajalleen verovapaata tuloa siihen määrään asti, joka vastaa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua 9 % tuottoa. Verovapaiden osinkojen vuotuinen enimmäismäärä on 90.000 euroa henkilöä kohti. Tämän rajan ylittävältä osalta osingoista 70 % verotetaan saajan pääomatuloina ja 30 % on verovapaata.

Vuoden 2005 siirtymäsäännös on 57 % pääomatuloa, 43 % verovapaata tuloa. Edellytyksenä tälle on se, että osingon määrä ei

ylitä osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua 9 % tuottoa. (Juusela 2004: 70))

Osinko, joka ylittää 9 prosentin tuoton matemaattisesta arvosta, on saajalle verotuksessa 70 % ansiotuloa ja 30 % verovapaata tuloa. Vuoden 2005 siirtymäsäännös on 57 % ansiotuloa ja 43 % verovapaata tuloa. (Juusela 2004: 75)

Esimerkki

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän saamat osingot listaamattomasta yhtiöstä uuden osinkoverojärjestelmän mukaan

Vuoden 2005 verouudistuksen normaalikäytännön mukaan

Yhtiö jakaa osinkoa 20.000,00 euroa

Yhtiön nettovarallisuus on 100.000,00 euroa

Verovapaa osinko 9 % x 100.000,00 on 9.000,00 euroa

Loppuosasta 11.000,00 eurosta (20.000,00 – 9.000,00)	
osingonsaajan verotuksessa on	
Ansiotuloa 70 % x 11.000,00	7.700,00 euroa
Verovapaata 30 % x 11.000,00	3.300,00 euroa

Yllä olevan esimerkin mukaan osingonsaaja maksaa saamastaan 20.000,00 euron osingosta ansiotulojen veroa 7.700,00 euron tulosta. Ansiotulojen vero määräytyy progressiivisen asteikon mukaan ja veron määrään vaikuttavat kaikki osingonsaajan ansiotulot.

Vuoden 2005 siirtymäsäännösten mukaan

Yhtiö jakaa osinkoa 20.000,00 euroa

Yhtiön nettovarallisuus on 100.000,00 euroa

Verovapaa osinko 9 % x 100.000,00 on 9.000,00 euroa

Loppuosasta 11.000,00 eurosta (20.000,00 – 9.000,00)	
osingonsaajan verotuksessa on	
Ansiotuloa 57 % x 11.000,00	6.270,00 euroa
Verovapaata 43 % x 11.000,00	4.730,00 euroa

Yllä olevan esimerkin mukaan osingonsaaja maksaa saamastaan 20.000,00 euron osingosta ansiotulojen veroa 6.270,00 euron tulosta.

Esimerkki 2

Yhtiöllä paljon nettovarallisuutta

Osingonsaajalle on verovapaata 9 % yhtiön nettovarallisuudesta. On kuitenkin määrätty, että osingonsaajalla voi olla verovapaita osinkoja enintään 90.000,00 euroa vuodessa. Lundénin (2004:115) mukaan verovapaan 90.000,00 euron osingon määrä vastaa 1.000.000,00 euron nettovarallisuutta. Mikäli yhtiöllä on tätä enemmän nettovarallisuutta ja se jakaa osinkoina 9 % tuoton nettovarallisuudelle, verotetaan 90.000,00 euron yli menevä osuus osingonsaajan pääomatulona.

Osakeyhtiön nettovarallisuus 1.500.000,00 euroa

Yhtiö jakaa osinkona 9 % x 1.500.000,00 eli 135.000,00 euroa osakkaalle.

Osingonsaajan verotuksessa verovapaata on 90.000,00 euroa.

Loppuosa 45.000,00 euroa (135.000,00 – 90.000,00) verotetaan osingonsaajalla

Pääomatuloa 70 % x 45.000,00	31.500,00 euroa
Verovapaata 30 % x 45.000,00	13.500,00 euroa

Tämän esimerkin mukaan osingonsaaja maksaa saamastaan 135.000,00 euron osingosta pääomatuloveroa 31.500,00 euron pääomatulon mukaan. Osingonsaajan maksettavaksi veroksi jää siis 28 % x 31.500,00 euroa eli 8.820,00 euroa.

Vuoden 2005 siirtymäsäännösten perusteella yllä oleva esimerkki olisi verotettu:

Osingonsaajalla verotuksessa verovapaata 90.000,00 euroa.

Loppuosa 45.000,00 euroa (135.000,00 – 90.000,00) verotetaan osingonsaajalla

Pääomatuloa 57 % x 45.000,00	25.650,00 euroa
Verovapaata 43 % x 45.000,00	19.350,00 euroa

Osingonsaaja maksoi siirtymäsäännösten perusteella vuonna 2005 saamastaan 135.000,00 euron osingosta pääomatuloveroa 25.650,00 euron pääomatulon mukaan. Pääomatulon vero oli 28 % x 25.650,00 euroa eli 7.182,00 euroa.

Yllä olevat esimerkit koskivat vain vuoden 2005 voimaan tulleen uuden osinkoverojärjestelmän verokohtelua. Vanhasta yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä on omat esimerkit myöhemmin.

2.4.3 Peitelty osinko

Peiteltyssä osingossa on kysymys rahanarvoisesta etuudesta, jonka osakeyhtiö antaa osakkaalleen tai tämän omaiselle osakkuusaseman perusteella tavallisesta poikkeavan hinnoittelun muodossa tai vastikkeetta. Peiteltyä osinkoa voi olla tämän lisäksi omien osakkeiden lunastaminen tai hankkiminen sekä osakepääoman, vararahaston tai ylikurssirahaston alentaminen. Jos peitellyn osingon edunsaajana on osakkeenomistajan omainen, peitelty osinko verotetaan osakkeenomistajalla. (Leppiniemi 2002: 399)

Peitellyn osingonjaon veroseuraamuksista on säädetty VML 29.3 ja 29.4 §:ssä. Esim. jos yhtiö on myynyt omaisuutta osakkaalle alle käyvän hinnan, yhtiön verotus toimitetaan käyvän hinnan mukaan ja osakkaan veronalaiseksi tuloksi katsotaan käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus, joka verotetaan peiteltyinä osinkona. (Juusela 2004: 124)

Vuoden 2005 verouudistuksen myötä tuloverolakiin (TVL) lisättiin 33 d §, jonka ensimmäisessä momentissa on säädetty peitellyn osingon verokohtelusta. Sen mukaan peitelystä osingosta 70 % on ansiotuloa ja 30 % verovapaata tuloa. Peitelty osinko verotetaan siis peitellyn osingon saajalla aina ansiotulona riippumatta yhtiön nettovarallisuudesta.

Myös vanhassa osinkoverojärjestelmässä peitelty osinko verotettiin ansiotulona, mutta vanhassa järjestelmässä peiteltyyn osinkoon liittyi yhtiöveron hyvitys, joka hieman lievensi peitellyn osingon verokohtelua osingonsaajan verotuksessa. (Juusela 2004: 124)

Uudessa osinkojärjestelmässä peitelty osinko on aina 70 % veronalaista tuloa eli vuoden 2005 siirtymäsäännöstä ei noudateta. Perusteluna tähän on se, että peiteltyssä osingonjaossa ei ole kysymys osingosta, joten siihen ei ole myöskään perusteltua soveltaa siirtymäsäännöstä. (Juusela 2004: 125)

Vanhassa osinkoverojärjestelmässä yhtiöveron hyvityslakia sovellettiin myös peitellyn osingon antaneeseen osakeyhtiöön ja sen seurauksena peiteltyyn osingonjakoon liittyi vähimmäisverovelvollisuus ja yhtiö saattoi joutua maksamaan täydennysveroa. (Leppiniemi 2002: 402)

Uudessa osinkoverojärjestelmässä peitellyn osingon määrä lisätään Juuselan (2004: 127) mukaan yhtiön tuloon vain jos se on puuttunut tai vähennetty tuloksesta, joten yhtiön veroseuraamukset tulevat tätä kautta, eivät enää yhtiöveron hyvityslain kautta.

2.4.4 Yhtiöveron hyvitysjärjestelmä

Vuoden 1990 alussa tuli voimaan laki yhtiöveron hyvityksestä. Lain mukaan osakeyhtiön osinkona jaetusta voitosta maksama vero katsotaan osakkaan veronalaiseksi tuloksi yhtiöveron hyvityksenä, mutta sama määrä luetaan hänen hyväkseen veroennakkona. Osakas maksaa siis osinkotulosta ja siihen liittyvästä yhtiöveron hyvityksestä tuloveroa oman veroprosenttinsa mukaan. (Järvenoja 2002: 1)

Leppiniemen (2002:391) mukaan osinkoa jakavan yhtiön tulovero puolestaan määräytyy joko yhtiön veronalaisen voiton tai tilikaudelta jaettavan osingon perusteella. Osinkoa jakavan yhtiön on maksettava tuloveron vähimmäismääränä 29/71 verovuodelta jaettavaksi päätetystä osingosta. Jos yhtiö ei jaa osinkoa, niin sen on maksettava verotettavasta tulosta pääomaverokannan 29 % mukaisesti tuloveroa.

Yhtiöveron hyvitysjärjestelmässä osinkoa jakavan osakeyhtiön kannalta tärkeitä käsitteitä ovat

- vertailuvero
- tuloveron vähimmäismäärä ei vähimmäisvero
- täydennysvero
- veroylijäämä

Vertailuvero on se tulovero, joka yhtiölle aikaisempien vuosien tappioiden vähentämisen jälkeen jäävästä verotettavasta tulosta olisi maksettava. V. 2004 vertailuvero oli 29 %.

Tuloveron vähimmäismäärä

Osinkoa jakavan yhtiön on maksettava tuloveroa vähintään yhtiöveron hyvityksen verran verovuodelta jaettavaksi päätetyn osingon määrästä. Vuoden 2004 verotuksessa yhtiöveron hyvitys oli 29/71. Vähimmäisverolla varmistetaan se, että yhtiö maksaa vähintään osingonsaajan saaman hyvityksen verran veroa siitä voitosta, joka jaetaan osingosta.

Veroylijäämä, on tasausjärjestelmä, jonka avulla pyritään estämään täydennysveron maksaminen sellaisina vuosina, jolloin jaetaan aikaisempina vuosina syntyneitä, mutta silloin jakamatta jätettyjä voittoja. Jos osakeyhtiön verovuoden vertailuvero on vähimmäisveroa suurempi, erotus on veroylijäämää. Yhtiö ei ole kyseisenä vuonna jakanut koko jaettavissa olevaa voittoa osinkoina. Veroylijäämä vastaa siten jakamatta jätetystä voitosta maksettua yhteisöveroa.

Veroylijäämät huomioidaan yhtiön vertailuveron lisäyksenä verrattaessa sitä vähimmäisveroon. Veroylijäämät voidaan ottaa huomioon kymmeneltä edeltäneeltä vuodelta.

Täydennysvero, lisää osakeyhtiölle maksuun pantavaa valtion tuloveroveroa, jos tuloveron vähimmäismäärä on suurempi kuin verovuoden vertailuvero ja aikaisempien vuosien veroylijäämät. Yhtiö joutuu silloin maksamaan täydennysveroa erotuksen verran. (Järvenoja 2002: 101 - 107)

Esimerkki: Osakeyhtiön verotettava tulo on vuonna x0 10.000,00 euroa. Yhtiö ei jaa osinkoa. Yhteisöverokanta on 29 %. Yhtiö maksaa tuloveroa 29 % x 10.000,00 euroa eli 2.900,00 euroa. Koska yhtiö ei jakanut osinkoa, niin tämä tulovero 2.900,00 euroa katsotaan sen veroylijäämäksi, joka on käytettävissä 10 vuotta.

Vuonna x1 osakeyhtiön verotettava tulo on 20.000,00 euroa. Yhtiö jakaa tilikaudelta osinkoa 22.000,00 euroa. Yhteisöverokanta on 29 %.

Tuloksen perusteella	
Tulovero 29 % x 20.000,00 euroa	5.800,00 euroa
Osingon perusteella tuloveron vähimmäis- määrä 29 / 71 x 22.000,00 euroa	8.985,90 euroa
Osakeyhtiö joutuisi maksamaan täydennysveroa lukujen erotuksen verran ellei sillä olisi ollut veroylijäämää	3.185,90 euroa, 2.900,00 euroa
Vertailuvero on siis	
Tulovero	5.800,00 euroa
Veroylijäämä	<u>2.900,00 euroa</u>
Vertailuvero yhteensä	8.700,00 euroa
Tuloveron vähimmäismäärä	<u>8.985,90 euroa</u>
Osakeyhtiö maksaa täydennysveroa	285,90 euroa

Osingonsaajan kannalta puolestaan tärkeä käsite on yhtiöveron hyvitys. (Järvenoja 2002: 101)

Yhtiöveron hyvitys tarkoittaa sitä, että osingonsaajan veronalaiseksi tuloksi luetaan sekä saatu osinko että siihen liittyvä laskennallinen yhtiöveron hyvitys. Lisäksi osingonsaajan maksettavaa veroa määrättäessä verosta vähennetään saatuun osinkoon liittyvä yhtiöveron hyvitys.

Osingonsaajan verotuksessa osinko jaetaan pääomatuloksi ja ansiotuloksi. Leppiniemen (2002: 388) mukaan pörssi-yhtiöstä saatu osinko on saajalleen kokonaan pääomatuloa. Muusta yhtiöstä kuin pörssi-yhtiöstä saatu osinko ja siihen liittyvä

yhtiöveron hyvitys on pääomatuloa siihen määrään saakka, joka vastaa osakkeen varallisuusverolaisissa tarkoitettulle matemaattiselle arvolle laskettua 13,5 % suuruista vuotuista tuottoa. Osingon loppuosa verotetaan saajan ansiotulona.

Esimerkki: luonnollinen henkilö saa osinkoa 10.000,00 euroa, joka verotetaan kokonaan pääomatulona. Yhteisöverokanta ja pääomatuloverokanta ovat 29 %.

Osinkotulo	10.000,00 euroa
Yhtiöveron hyvitys, 29/71 osinkotulosta	<u>4.084,50 euroa</u>
Veronalainen tulo	14.084,50 euroa
Vero, 29 % x 14.084,50 euroa	4.084,50 euroa
Yhtiöveron hyvitys 29/71 osinkotulosta	<u>-4.084,50 euroa</u>
Maksettava vero	0,00 euroa

Toinen esimerkki: luonnollinen henkilö saa osinkoa 10.000,00 euroa. Osingosta verotetaan 8.000,00 euroa pääomatulona ja 2.000,00 euroa ansiotulona. Saajan ansiotulojen marginaalivero on 50 %.

Osinkotulo	10.000,00 euroa
Yhtiöveron hyvitys, 29/71 osinkotulosta	<u>4.084,50 euroa</u>
Veronalainen tulo	14.084,50 euroa
Verot	
Pääomatulo-osuus 29 % /8.000,00	2.320,00 euroa
Ansiotulo-osuus:	
50 % x (14.084,50 – 8.000,00)	<u>3.042,25 euroa</u>
Verot yhteensä	5.362,25 euroa
Yhtiöveron hyvitys, 29/71 osinkotulosta	<u>-4.084,50 euroa</u>
Saaja joutuu maksamaan lisäveroa	1.277,75 euroa

Leppiniemen (2002: 395) mukaan yhtiöveron hyvityslakia sovelletaan yleensä vain kotimaisten osakeyhtiöiden jakamiin osinkoihin sekä Suomessa yleisesti verovelvollisiin osingonsaajiin. Ulkomaisten osingonsaajien verotus riippuu Suomen ja kyseisen maan verosopimuksista.

Yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luovuttiin vuoden 2005 verouudistuksen yhteydessä, koska haluttiin että EU- ja verosopimusmaista saatuja osinkoja verotetaan samalla tavalla kuin kotimaasta saatuja osinkoja. Yhtiöveron hyvitysjärjestelmä ei tähän soveltunut. (Juusela 2004:2)

Yhtiöille vahvistetut veroylijäämät menettivät merkityksensä yhtiöveron hyvityslain kumoamisen myötä. Veroylijäämät vaikuttavat viimeisen kerran vuodelta 2004 toimitettavassa osinkoverotuksessa. Vuodesta 2005 lähtien voimassa olevassa osinkoverojärjestelmässä yhtiön maksama vero ei enää vaikuta

osinkotulon verotukseen, joten täydennysveroa ei enää määrätä, jolloin veroylijäämilläkään ei siis ole enää merkitystä. (Juusela 2004: 140 - 141)

Osingonsaajan verotuksessa yhtiöveron hyvityslakia sovelletaan viimeisen kerran vuoden 2004 verotuksessa. Henkilöverotuksessa verovuosi on aina kalenterivuosi, joten vuonna 2004 saatuun osinkoon sovelletaan yhtiöveron hyvistä. Jos osinko on saatu vuonna 2005, riippumatta siitä miltä tilikaudelta osinko on jaettu, niin osingonsaajan verotus toimitetaan uusien säännösten mukaan. (Juusela 2004: 139)

2.5. Osinkotulon verovuosi

Kun osinko on saajalleen elinkeinotoiminnan tuloa tai osingonsaaja on kirjanpitovelvollinen, osinkotulo jaksotetaan elinkeinoverolain (EVL) 19 §:n mukaan. Muissa tapauksissa noudatetaan tuloverolain (TVL) 110 §:n säädöksiä. (Juusela 2004:48)

Elinkeinoverolain (EVL) mukaan tulo on sen verovuoden tuottoa, jonka aikana se on saatu rahana, saamisena tai rahanarvoisena etuutena. Osinkotulo katsotaan siis sen verovuoden tuloksi, jonka aikana osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen. Verovuosi määräytyy aina osingonjakoajankohdan perusteella huolimatta siitä, milloin osinko on maksettu.

Tuloverolaisissa (TVL) osinkotulo katsotaan sen vuoden tuloksi, jonka aikana se on nostettu. Verotus tapahtuu sinä vuonna, jolloin osinko on ollut osingonsaajan nostettavissa. Ellei yhtiökokouksen pöytäkirjassa ole mainittu erillistä päivämäärää, niin osingon katsotaan olevan nostettavissa välittömästi yhtiökokouksen jälkeen.

3. *Nettovarallisuus ja jakokelpoiset varat*

3.1. Nettovarallisuus

Keskeinen osinkoverotuksessa huomioitava seikka on osinkoa jakavan yhtiön nettovarallisuus, koska yksityishenkilön muista kuin pörssiyrityksistä saatujen osinkojen verotuksellinen kohtelu riippuu yhtiön nettovarallisuudesta ja sen perusteella laskettavasta osakkeen matemaattisesta arvosta. Näissä muissa kuin listatuissa yhtiöissä, osakkeen verovuoden matemaattinen arvo lasketaan verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukaisen nettovarallisuuden perusteella. (Juusela 2004: 67)

Nettovarallisuus lasketaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Verouudistuksessa nettovarallisuuden laskentaperusteet pysyivät jotakuinkin ennallaan. (Juusela 2004: 71)

Muutoksena oli se, että elinkeinotoimintaa harjoittavan osakeyhtiön yrittäjäasemassa olevan osakkaan osakkeiden hankintaan käytettyä korollista velkaa ei enää vähennetä hänen osakkeidensa arvosta osingon pääomatulo-osuutta laskettaessa, eikä velan korkoa yhtiöstä saadun osingon määrästä ennen osingon pääomatulo-osuuden laskemista. (Tikka 2004: 47)

Yrittäjäosakkaan osakeyhtiön osakkeiden hankintaan ottaman velan korko voidaan vähentää vuodesta 2005 alkaen tulonhankkimisvelan korkona pääomatuloista tai alijäämähyvityksen kautta ansiotulojen verosta. Alijäämähyvityksen enimmäismäärää ei sovelleta tällaisten velkojen osalta vuosina 2005 – 2009. (Laitinen 2004:135, teoksessa Verouudistus 2005)

Aikaisemmin yrittäjäosakkaan hankintavelan korot on vähennetty yhtiöstä saadun osingon ja yhtiöveron hyvityksen yhteismäärästä ennen osingon jakamista pääoma- ja ansiotuloksi. Tällaisen velan määrä on puolestaan vähennetty osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta, jolloin se on pienentänyt pääomatulon laskentaperustetta. (Juusela 2004: 72)

Juuselan (2004: 71) mukaan yhtiön nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Laskennassa otetaan huomioon yhtiön kaikki varat ja kaikki velat, vaikka ne eivät kuuluisi elinkeinotoiminnan tulolähteeseen. Varoja ovat yhtiön käyttö-, vaihto-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus sekä muu omaisuus ja pitkävaikutteiset menot, joilla on varallisuusarvoa. Velkoja ovat taseen vastattavissa olevat vieras pääoma sekä poikkeuksin pääomalaina, jos se on luonteeltaan vierasta pääomaa. Varoina tai velkoina ei pidetä kirjanpitolain 5:18 §:ssä tarkoitettuja laskennallisia verosaamisia tai -velkoja.

3.2. Omaisuuslajit ja niiden arvostaminen verotuksessa

Elinkeinoverolaissa yhtiön varat jaetaan eri omaisuuslajeihin. Tämä jako poikkeaa kirjanpitolain jaottelusta, jossa yhtiön varat jaetaan pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Myrsky & Linnakankaan (2006: 84) mukaan elinkeinoverotuksessa omaisuuslajit jaetaan seuraavasti:

Käyttöomaisuus, jota on elinkeinotoiminnassa pysyvään käyttöön tarkoitettut maa-alueet, arvopaperit, koneet, kalustot ja muut esineet sekä patentit ja muut erikseen luovutettavissa olevat

aineettomat oikeudet ja lisäksi soranottoaikat, kaivokset, kivilouhokset, turvesuot ja muut sellaiset hyödykkeet

Kirjanpitolaissa, joka tuli voimaan 31.12.2004, käytetään verotuksen käyttöomaisuus- termin sijasta termejä:

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

1. Kehittämismenot
2. Aineettomat oikeudet
3. Liikearvo
4. Muut pitkävaikutteiset menot
5. Ennakkomaksut

Aineelliset hyödykkeet

1. Maa- ja vesialueet
2. Rakennukset ja rakennelmat
3. Koneet ja kalusto
4. Muut aineelliset hyödykkeet
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Aineettomista hyödykkeistä kehittämismenoilla ei katsota olevan varallisuusarvoa, eikä niitä tule laskea mukaan nettovarallisuuteen. (Alhola 2005: 47)

Aineettomia oikeuksia ovat Alholan (2005:47) mukaan esimerkiksi tavaramerkit, patentit, tekijänoikeudet, oikeus ulkopuoliselta saatuun tietokoneohjelmaan ja kustannusoikeudet. Näillä katsotaan olevan varallisuusarvoa ja ne voidaan huomioida nettovarallisuuden varoina.

Liikearvo lasketaan Alholan (2005:47) mukaan nettovarallisuuteen, jos se on syntynyt esimerkiksi liiketoimintakaupassa tai fuusiossa.

Muut pitkävaikutteiset menot lasketaan mukaan nettovarallisuuteen, jos niillä on varallisuusarvoa, muuten ne pitää vähentää nettovarallisuudesta. Esimerkiksi vuokrahuoneiston perusparannusmenot lasketaan mukaan nettovarallisuuteen.

Aineellisilla hyödykkeillä on varallisuusarvoa ja ne lasketaan yleensä mukaan nettovarallisuuteen.

Käyttöomaisuuden sekä sellaisten pitkävaikutteisten menojen, joilla on varallisuusarvoa, arvoksi katsotaan pääsääntöisesti verovuoden päättyessä tuloverotuksessa poistamatta oleva arvo. Yhtiön käyttöomaisuuteen kuuluva kiinteistö, rakennus ja rakennelma arvostetaan kuitenkin verovuotta edeltävän vuoden

verotusarvoon, jos se on omaisuuden poistamatonta hankintamenoa suurempi. Samoin yhtiön käyttöomaisuuteen kuuluvat arvopaperit arvostetaan verovuotta edeltävän vuoden yhteenlaskettuun verotusarvoon, jos se on arvopapereiden yhteenlaskettua poistamatonta hankintamenoa suurempi.

Sijoitusomaisuus, on omaisuutta, jota on vain raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksilla. Se ei siis koske muita yhtiöitä. Sijoitusomaisuuden arvoksi luetaan Alholan (2005: 50) mukaan hankintameno ja arvonorotuksen yhteismäärä, josta on vähennetty EVL 29 §:ssä tarkoitettu arvonalentumisvähennys.

Vaihto-omaisuus, jota ovat elinkeinotoiminnassa sellaisinaan tai jalostettuina luovutettaviksi tarkoitetut hyödykkeet sekä elinkeinotoiminnassa kulutettavaksi tarkoitetut hyödykkeet. Näitä ovat Myrsky & Linnakankaan (2006: 86) mukaan muun muassa raaka-aineet, puolivalmisteet ja valmisteet, pakkaustarvikkeet, erilaiset apu- ja tarveaineet sekä keskeneräiset työt.

Nettovarallisuutta laskettaessa vaihto-omaisuuden arvoksi katsotaan sen kirjanpitoarvo, joka on hankintameno, josta on vähennetty EVL 28 §:n 1. momentin mukainen arvonalentumisvähennys.

Rahoitusomaisuus, jota on EVL 10 §:n mukaan rahat, pankki- ja tilisaamiset, saamavekselit ja muut sellaiset rahoitusvarat.

Rahoitusomaisuuteen kuuluvien saamisten arvoksi katsotaan nimellisarvo ja muun rahoitusomaisuuden arvoksi katsotaan hankintameno, joista molemmista on tehty EVL:n 17 §:ssä tarkoitetut arvonalentumisvähennykset. Ulkomaanrahan määrällisen saamisen arvoksi katsotaan kuitenkin KPL 5:3 §:ssä tarkoitettu arvo.

Rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit arvostetaan yhteenlaskettuun tuloverotuksessa poistamattomaan hankintamenoon tai yhteenlaskettuun verotusarvoon sen mukaan kumpi niistä on suurempi. (Alhola 2005: 50)

Tärkeä huomioitava seikka on se, että esim. arvopaperit voivat kuulua niiden käyttötarkoituksen perusteella käyttö-, sijoitus-, vaihto- tai rahoitusomaisuuteen. Eli käyttötarkoitus ratkaisee, mihin omaisuuslajiin hyödyke kuuluu.

Kirjanpitolain mukainen esitystapa vaihto- ja rahoitusomaisuuden osalta on:

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet
2. Keskeneräiset tuotteet
3. Valmiit tuotteet/Tavarat
4. Muu vaihto-omaisuus
5. Ennakkomaksut

Saamiset

1. Myyntisaamiset
2. Saamiset saman konsernin yrityksiltä
3. Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä
4. Lainasaamiset
5. Muut saamiset
6. Maksamattomat osakkeet/osuudet
7. Siirtosaamiset

Rahoitusarvopaperit

1. Omaisuudet saman konsernin yrityksissä
2. Muut osakkeet ja osuudet
3. Muut arvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset

Varallisuusverolain mukaan yhtiön velat arvostetaan niiden nimellisarvoon. Jos velka on indeksiin tai muuhun vertailuperusteeseen sidottu, sen arvona pidetään muuttuneen vertailuperusteen mukaista arvoa. Ulkomaanrahan määräiset velat arvostetaan kirjanpitolain 5 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

3.3. Matemaattinen arvo

Kotimaisen osakeyhtiön osakkeen verovuoden matemaattinen arvo lasketaan Myrsky & Linnakankaan (2006:325) mukaan jakamalla yhtiön verovuotta edeltävän tilinpäätöksen mukainen nettovarallisuus yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Yhtiön lunastamat tai muutoin hankkimat osakkeet jätetään matemaattista arvoa laskettaessa lukuun ottamatta.

Nettovarallisuuden määrä ja siitä laskettu osakkeen matemaattinen arvo ovat Myrsky & Linnakankaan (2006: 329) mukaan keskeisiä asioita osinkojen ansio- ja pääomatulo-osuuksiin jakautumisen kannalta. Matemaattinen arvo määrää paljonko yhtiöstä voidaan nostaa verovapaita osinkoja.

Ennen vuotta 2005 voimassa olleen yhtiöveron hyvitysjärjestelmän mukaan osingon saajan verotuksessa pääomatulo-osingoksi katsottiin yhtiöveron hyvitys mukaan lukien 13.5 % matemaattisesta arvosta. Uudessa järjestelmässä osingon pääomatulo-osuus on 9 % matemaattisesta arvosta, joka käytännössä on osingonsaajalle verovapaata tuloa, jos osinko saadaan listaamattomasta yhtiöstä. (Myrsky & Linnakangas 2006: 326)

Koska yhtiön osakkeen matemaattinen arvo lasketaan jakamalla yhtiön nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä, niin kunkin osakkeen matemaattinen arvo on yhtä suuri riippumatta siitä, miten osakkeiden osinko-oikeus poikkeaa toisistaan. Jokaisen osakkeen perusteella saadaan näin ollen yhtä suuri pääomatulo-osuus. Suuremman osinko-oikeuden perusteella ei siis synny oikeutta suurempaan pääomatulo-osuuteen. (Järvenoja 2002: 251)

3.4. Osakaskohtaiset vähennykset nettovarallisuudesta

Sen jälkeen kun osakeyhtiön nettovarallisuus ja sen perusteella osakkeen matemaattinen arvo on saatu selvitettyä, on vielä tehtävä mahdolliset osakaskohtaiset oikaisut ja vasta niiden lopputuloksena saadaan selville osakkaan nettovarallisuus ja osakaskohtainen osakkeen matemaattinen arvo. Tämän arvon perusteella määräytyy osakaskohtaisesti osingon verotus. (Mäkinen ym. 2005: 192)

Osakkaan nettovarallisuudesta vähennetään tuloverolain (TVL) 33 d § 3 momentin mukaan yel-osakkaan omassa tai hänen perheensä käytössä olevan asunnon arvo, jos tällainen asunto kuuluu yhtiön varoihin. Tätä sovelletaan vain yel-osakkaaseen eli yhtiössä johtavassa toimivaan osakkaaseen, joka yksin tai yhdessä perheensä kanssa omistaa yli 50 % osakepääomasta.

Osakkaan nettovarallisuudesta vähennetään myös osakkaan velka yhtiölle eli osakaslaina, jos osakas yksin tai yhdessä perheensä kanssa omistaa vähintään 10 % yhtiön osakkeista tai äänivallasta. (Mäkinen ym. 2005: 192)

3.5. Jakokelpoiset varat

Osakeyhtiölaissa (OYL) on tarkoin säännelty yhtiön varojen jakamisesta osakkeenomistajille. Tällä pyritään suojelemaan velkojien etuja, mutta myös varmistamaan osakeyhtiön kaikkien osakkaiden yhdenvertainen kohtelu.

Osakeyhtiön taseessa oleva vapaa oma pääoma jakaantuu jakokelpoiseen ja jakokelvottomaan osaan. Voitonjako ei saa ylittää viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen

mukaisen voiton ja yhtiön muun vapaan pääoman yhteismäärää vähennettynä taseen osoittamalla tappiolla sekä muilla jakokelvottomilla erillä. Näitä jakokelvottomia eriä ovat esimerkiksi taseeseen aktivoituneet perustamismenot, omien ja emoyhtiön osakkeiden hankintameno sekä yhtiöjärjestyksen mukaan vararahastoon siirrettävä tai muuten jakamatta jätettävä määrä. (Juusela, 2004:39)

3.6. Uuden osakeyhtiölain mukainen varojen jako

Uusi osakeyhtiölaki tuli voimaan 1.9.2006. Sen mukaan yhtiön varoja voidaan jakaa osakkaille vain siten kuin säädetään lain 13 luvussa.

Osakeyhtiön varoja voidaan osakeyhtiölain mukaan jakaa osakkeenomistajille vain sen mukaan kuin laissa säädetään:

- 1) osingoista ja varojen jakamisesta oman pääoman rahastosta
- 2) osakepääoman alentamisesta
- 3) omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta
- 4) yhtiön purkamisesta ja rekisteristä poistamisesta

Lain mukaan muu liiketapahtuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta, on laitonta varojenjako.

Varojen jaon perustana on viimeksi vahvistettu tilintarkastettu tilinpäätös. Varojen jaossa on otettava myös huomioon tilinpäätöksen laatimisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa tapahtuneet olennaiset muutokset.

Osakeyhtiölakiin on tullut erillinen maksukykyisyysvaatimus eli varoja ei saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai olisi pitänyt tietää, että yhtiöllä ei ole maksukykyä.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on saatujen varojen palautusvelvollisuus, jos yhtiöstä on jaettu varoja vastoin osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen määräyksiä ja varojen saaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää jakamisen tapahtuneen lain tai yhtiöjärjestyksen vastaisesti.

Lain mukaan osinkona on jaettava vähintään puolet tilikauden voitosta, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät määrät, jos sitä varsinaisessa yhtiökokouksessa ennen voiton käyttämistä koskevan päätöksen tekemistä vaativat osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista. Osakkeenomistaja ei kuitenkaan voi vaatia voittona jaettavaksi enempää kuin tämän luvun mukaan on ilman velkojien suostumusta mahdollista jakaa eikä enempää kuin kahdeksan prosenttia yhtiön omasta pääomasta. Jaettavasta määrästä

vähennetään tilikaudelta ennen varsinaista yhtiökokousta mahdollisesti jaetut osingot.

4. Palkat ja luontoisedut sekä vakuutukset

4.1. Palkat ja luontoisedut

Osakeyhtiön osakas voi nostaa yhtiöstä myös palkkaa tai luontoisetuja. Edellytyksenä on se, että palkka ja luontoisedut ovat kohtuullisia tehtyyn työhön nähden. (Mäkinen ym. 2005: 192)

Luontoisetuja ovat esim. puhelin-, asunto-, ravinto- ja autoetu ja autotalli, työnantajan kustantamat edut kuten vapaa-ajan asunto, moottorivene sekä loma- tai palkkiomatka, palkaksi katsottu henkilökuntalainen korko ja palkkana pidetyt vakuutusmaksut ja etu työsuhdeoptioista. (Verohallituksen ohje 26.4.2006)

Verohallitus vahvistaa tavallisimpien luontoisetujen raha-arvot. Henkilökuntalainen korkoedusta ja työnantajan maksamista vakuutusmaksueduista on säädetty tuloverolaisissa. Moottoriveneen, loma- tai palkkiomatkan sekä muun sellaisen edun arvona, jota ei ole vahvistettu, pidetään käypää arvoa. (Verohallituksen ohje 26.4.2006)

Verohallituksen ohjeen mukaan palkka ja luontoisedut ovat saajalleen ansiotuloja. Palkanmaksaja pidättää palkasta ja luontoiseduista ennakonpidätyksen palkansaajan verokortin mukaisesti. Ennakonpidätys maksetaan verovirastolle viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden 10. päivä. Ennakonpidätyksen lisäksi verovirastolle maksetaan sotumaksu, jonka suuruus määrätään vuosittain.

Vuonna 2005 sotumaksu oli:

I yleisin luokka 2,966%

- uusi yritys
- tai yrityksen kuluvan käyttöomaisuuden poistot vuonna 2003 verotuksessa alle 50.500 euroa
- yrityksen poistot vuonna 2003 yli 50.500 euroa, mutta alle 10 % palkoista

II luokka 5,166 %

- jos yrityksen poistot yli 50.500 euroa ja samalla vähintään 10 % mutta enintään 30 % palkoista

III luokka 6,066 %

- jos yrityksen poistot yli 50.500 euroa ja samalla yli 30 % palkoista

Vuonna 2004 vastaavat prosentit olivat:

I yleisin luokka 2,964 %

II luokka 5,164 %

III luokka 6,064 %

YEL-osakkaan palkasta ja luontoiseduista ei osakeyhtiölle määrätä muita maksuja kuin sosiaaliturvamaksu. Palkka ja sosiaaliturvamaksun määrä ovat osakeyhtiön vähennyskelpoisia menoja.

4.2. Pakolliset eläkevakuutusmaksut

Osakeyhtiön osakkaan, joka omistaa yksin tai perheensä kanssa yli 50 % osakeyhtiön osakkeista, on otettava itselleen yrittäjäeläke-vakuutus eläkevakuutusyhtiöstä. YEL-vakuutusmaksut ovat yhtiön vähennyskelpoisia menoja. Eläkkeen taso ja YEL-maksu määräytyvät eläkkeen perustaksi vahvistetun YEL-työtulon määrästä. YEL-osakkaan pitää tehdä YEL-vakuutus kuuden kuukauden kuluttua yritystoiminnan alkamisesta. Vakuutus on henkilökohtainen ja yksi vakuutus koskee kaikkea yritystoimintaa. YEL koskee myös Suomessa asuvaa ulkomaalaista yrittäjää. YEL-vakuutus on pakollinen, eikä sitä voi korvata vapaaehtoisella eläkevakuutuksella. (Ilmarisen www-sivut)

Jos osakeomistus on alle 50 %, yhtiöstä palkkaa saava työntekijä kuuluu työeläkelain eli TEL:n piiriin ja silloin yhtiön on otettava pakollinen tel-vakuutus eläkevakuutusyhtiöstä. Vakuutusmaksu on yhtiön vähennyskelpoista menoa. Palkansaaja maksaa osan tel-vakuutusmaksusta palkan yhteydessä niin, että bruttopalkasta lasketaan määrätty prosentti, joka vähennetään nettopalkasta ennakonpidätyksen toimittamisen jälkeen. Työnantaja eli yhtiö ei tilitä eläkevakuutusmaksua eteenpäin, vaan se vähentää yhtiön vakuutusyhtiölle maksamia eläkevakuutusmaksuja. Eläkemaksut koskevat 18-68 -vuotiaita työntekijöitä vuodesta 2005 lähtien. (Ilmarisen www-sivut)

Tel-eläkevakuutusmaksu vuonna 2005 oli yhteensä keskimäärin 21,6 %, josta työntekijän osuus alle 53-vuotiailla oli 4,6 % ja 53 vuotta täyttäneillä 5,8 % (Verohallituksen ohje 25.8.2005)

Tel-eläkevakuutusmaksu vuonna 2004 oli yhteensä keskimäärin 21,4 %, josta työntekijän osuus 4,6 % (Verohallituksen ohje 29.12.2003)

Vuonna 2007 tuli voimaan työntekijän eläkelaki, TyEL, johon on yhdistetty kaikki yksityisen sektorin työntekijöitä koskevat työeläkelait. Lain tarkoituksena on yksinkertaistaa eläkevakuuttamista. Eläkkeen saantiedellytyksen ja laskenta

säilyvät ennallaan. YEL pysyy omana erillisenä eläkkeenään. (Ilmarisen www-sivut)

4.3.Vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut

Luonnollinen henkilö voi ottaa pakollisen eläkevakuutuksen lisäksi vapaaehtoisen eläkevakuutuksen, jonka tarkoituksena on lisätä hänen eläkkeensä määrää. (Ilmarisen www-sivut)

Yksilöllisten eläkevakuutusten verotus muuttui vuoden 2005 alusta niin, että eläkevakuutusmaksut vähennetään pääomatuloista ja saatu eläke verotetaan pääomatulona. Tämän lisäksi eläkeikä nousi 62 vuoteen eli vakuutusmaksujen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä oleva eläkeikä on 62 vuotta. (Valtiovarainministeriön tiedote 20.08.2004)

Valtiovarainministeriön tiedotteen mukaan uudessa järjestelmässä vähennyksen enimmäismäärä on eläketurvasta riippumatta 5.000 euroa, kun se aikaisemmin oli 8.500 euroa.

Vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut vähennetään siirtymäsäännösten takia käytännössä vuodesta 2006 lähtien pääomatuloista. Kaikilla vakuutuksen ottajilla ei ole pääomatuloja tai pääomatulot ovat niin pienet, että ne eivät kata maksettuja eläkevakuutusmaksuja. Vähennysoikeuden turvaamiseksi on säädetty erityinen alijäämähyvitys, jonka mukaan vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksut voidaan vähentää ansiotulon verosta alijäämähyvityksen 28 % mukaan. Alijäämähyvitykselle ei ole määrätty kattoa, vaan koko vapaaehtoisen eläkevakuutusmaksun määrä voidaan vähentää, paitsi jos alijäämähyvitys myös puolisolalle siirron jälkeenkin on suurempi kuin ansiotulojen verot. (Verohallituksen julkaisu 1.1.2005)

Verohallituksen (julkaisu 1.1.2005) mukaan uudet vapaaehtoisen eläkevakuutusmaksun säännökset tulivat voimaan 1.1.2005, mutta niille säädettiin lukuisia siirtymäsäännöksiä. Niiden mukaan 5.5.2004 tai sitä ennen vakuutetun itsensä ottamat eläkevakuutusmaksut käsitellään niin, että vuosina 2004 ja 2005 maksetut vakuutusmaksut vähennetään vielä ansiotuloista ja maksujen kerryttämä eläke verotetaan aikanaan tältä osin ansiotulona. Vuosina 2004 ja 2005 vähennyksen enimmäismäärä on vielä 8.500 euroa ja vasta vuodesta 2006 lähtien 5.000 euroa. Vuosina 2005 – 2009 maksetuista maksuista kertynyt eläke voidaan nostaa vanhan sopimuksen mukaisen ikärajan täytyttyä.

Edellä olevat säännökset koskevat vain luonnollisen henkilön henkilökohtaisia vapaaehtoisia eläkevakuutusmaksuja. Tämän lisäksi työnantaja voi ottaa työntekijälle vapaaehtoisen eläkevakuutusmaksun. Tähän rinnastetaan myös osakeyhtiön YEL-osakkaalle ottama vakuutus. Nämä vakuutukset säilyvät

ansiotuloverotuksen piirissä. Yrityksen ottamat vakuutukset ovat yrityksen vähennyskelpoisia menoja. (Verohallituksen julkaisu 1.1.2005)

4.4. Muut vakuutusmaksut

Yrityksen muita pakollisia vakuutusmaksuja, muille kuin YEL-osakkaille, ovat lakisääteinen tapaturma-, työttömyys- ja henkivakuutusmaksut. Tämä tapahtuu käytännössä niin, että työnantaja ottaa vakuutusyhtiöstä kyseiset vakuutukset ja maksaa vakuutusmaksut palkkojen mukaan kullekin vuodelle määrättyjen maksuprosenttien mukaan. (Verohallituksen ohje 25.8.2005)

Työttömyysvakuutusmaksu koskee 17 - 64 –vuotiaita henkilöitä. Työttömyysvakuutusmaksu jakautuu työnantajan ja työntekijän osuuteen, joka käytännössä tarkoittaa sitä, että työnantaja perii muun kuin YEL-työntekijän palkasta työntekijän osuuden työttömyysvakuutusmaksusta palkanmaksun yhteydessä. Vuonna 2005 työttömyysvakuutusmaksu oli:

Työnantajan osuus

- 840.940 euron palkoista 0,7 %
- yli 840.940 euron menevistä palkoista 2,8 %

Työntekijän osuus

- 0,5 %
- jos osakeyhtiön osakas katsotaan yrityksen osaomistajaksi 0,17 %

Vuonna 2004 työttömyysvakuutusmaksu oli

Työnantajan osuus vuonna 2004 oli

- 840.940 euron palkoista 0,6 %
- yli 840.940 euron menevistä palkoista 2,5%

Työntekijän osuus

- 0,25 %
- jos osakeyhtiön osakas katsotaan yrityksen osaomistajaksi 0,09 %

Lakisääteinen tapaturmavakuutus riippuu vakuutusyhtiökohtaisesti maksettujen palkkojen ja aloittain työn tapaturmariskin mukaan. Maksu vaihtelee näin ollen toimiala- ja yrityskohtaisesti. Työnantajan pitää vakuuttaa työntekijä, jos työpäivä kertyy vuodessa yhteensä yli 12.

Ryhmähenkivakuutusmaksu peritään tapaturmavakuutusmaksun yhteydessä. Maksu lasketaan samasta palkkasummasta kuin työttömyysvakuutusmaksu.

Vuonna 2005 ryhmähenkivakuutusmaksu oli noin 0,08 %
 Vuonna 2004 ryhmähenkivakuutusmaksu oli noin 0,081 %

5. Osakslaina

Osakeyhtiön osakas voi lainata yhtiöltä rahaa niin sanottuna osakslainana voitonjakokelpoisten varojen puitteissa edellyttäen, että lainalle saadaan turvaava vakuus. (Mäkinen ym. 2005: 192)

TVL 53 a §:n mukaan luonnollisen henkilön veronalaista pääomatuloa on osakeyhtiöstä verovuonna saadusta rahalainasta verovuoden päättyessä maksamatta oleva määrä, jos verovelvollinen, hänen perheenjäsenensä tai he yhdessä omistavat vähintään 10 % yhtiön osakkeista tai heillä on vastaava osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Osakeyhtiön täytyy lisäksi harjoittaa elinkeinotoimintaa.

Säännös tarkoittaa sitä, että jos osakas ottaa osakeyhtiöstä lainaa esimerkiksi vuonna 2005 ja jos hän ei ole maksanut lainaa takaisin 31.12.2005 mennessä, laina luetaan osakkaan pääomatuloksi vuonna 2005 ja siitä tulee maksaa pääomatuloverokannan mukainen vero 28 % (vuonna 2004 pääomatulon verokanta oli 29 %). Jos laina on edelleen maksamatta vuoden 2006 lopussa, siitä ei enää uudestaan joudu maksamaan pääomaveroa. Sen sijaan, jos osakas nostaisi uutta osakslainaa vuonna 2006, hän joutuisi tämän uuden lainan osalta maksamaan pääomaveroa 28 %, jos lainaa ei olisi maksettu takaisin vuoden 2006 loppuun mennessä. Veronalaiseksi katsotaan Alholan (2005:86) mukaan vain verovuonna otetusta osakslainasta verovuoden päättyessä maksamatta oleva määrä.

Osakslaina tulee maksaa yhtiölle takaisin 5 vuoden kuluttua sen ottamisesta. TVL 54 c §:n mukaan osakkaalla on oikeus vähentää osakslainan takaisinmaksu pääomatuloista. Jos pääomatuloja ei ole tai niitä on vähemmän kuin osakslainan takaisinmaksuerä, niin vähennys tehdään alijäämähyvityksenä ansiotulojen verosta. Vuosille 2005 -2009 on säädetty poikkeus, jonka mukaan alijäämähyvityksellä ei ole ylärajaa, vaan osakslainan takaisinmaksun voi vähentää kokonaisuudessaan alijäämähyvityksenä.

Säännöksiä sovelletaan osakslainoihin, jotka on otettu 3.4.1998 tai sen jälkeen.

Pääomatulona verotettavalle osakslainalle ei tarvitse maksaa korkoa. Jos yhtiöstä otettu osakslaina maksetaan takaisin ennen vuoden loppua, niin silloin lainan saajan pitää maksaa osakslainasta korkoa vähintään peruskoron verran. Alikorkoinen laina saatetaan Alholan (2005: 87) mukaan katsoa peiteltyksi osingonjaoksi.

6. Vuokrat

Osakeyhtiön osakas voi vuokrata esimerkiksi henkilökohtaisessa omistuksessaan olevan liiketilan tai varaston osakeyhtiölle. Jotta vuokrausta ei katsottaisi peiteltyksi osingonjaoksi, perityn vuokran on oltava Verohallituksen (ohje 26.4.2006) mukaan paikkakunnalla yleisesti noudatettavan vuokratason mukainen eli käypä vuokra. Vuokrauksesta pitää olla tehtynä asianmukainen vuokrasopimus.

Vuokrattavaan huoneistoon kohdistuvat kulut voi vähentää vuokratuloista, jos vuokraus tapahtuu tulonhankkimistarkoituksessa. Saatujen vuokratulojen ja tuloista vähennettyjen kulujen jälkeen jäävä puhdas vuokratulo verotetaan saajan pääomatulona, joka vuonna 2005 oli 28 % ja vuonna 2004 29 %. (Verohallituksen ohje 26.4.2006)

7. Yritys X Oy

Yritys X Oy on Lahdessa toimiva lahja- ja sisustustavaroiden myyntiä harjoittava liike. Kaikki yhtiön 500 osaketta omistaa Lahdessa asuva 51-vuotias yrittäjä, joka myös työskentelee liikkeessä. Yrityksessä työskentelee omistajan lisäksi kaksi vakituista työntekijää ja tarpeen mukaan kiireapulaisia. Omistajalle maksetaan säännöllisesti kuukausipalkkaa ja palkan lisäksi hän on vuosittain nostanut osinkoa. Palkka ja osinko eivät edellisenä vuonna ole riittäneet tyydyttämään omistajan rahantarvetta, vaan hän on ottanut yrityksestä osakaslainaa, joka on verotettu hänellä pääomatulona. Hän on maksanut osakaslainan takaisin yhtiölle vuonna 2005. Lisäksi omistaja on vuokrannut liikkeelle varastotilaa ja yhtiömaksaa hänelle pääomatulona verotettavaa varaston vuokraa.

Yritys X Oy tuloslaskelma ja tase 31.12.2005 on seuraava:

TULOSLASKELMA	01.01.2005 – 31.12.2005	
LIKEVAIHTO		451.088,83
Liiketoiminnan muut tuotot		34.621,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	258.591,38	
Ulkopuoliset palvelut	1.176,14	
Varastojen muutos	<u>2.234,00</u>	- 262.001,52
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	53.339,27	
Henkilösivukulut:		
Eläkekulut	16.318,33	

Muut henkilösivukulut	<u>2.631,48</u>	- 72.289,08
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		- 1.007,80
Liiketoiminnan muut kulut		- <u>65.579,35</u>
LIIKEVOITTO		84.832,08
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitus-		
Tuotot	19,44	
Korkokulut ja muut		
Rahoituskulut	<u>1.242,50</u>	- 1.223,06
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS-		
SIIRTOJA JA VEROJA		83.609,02
Tuloverot		- 21.825,70
TILIKAUDEN VOITTO		61.783,32
		=====
TASE		31.12.2005
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		3.023,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet		33.046,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	69.336,79	
Muut saamiset	555,00	
Siirtosaamiset	<u>174,70</u>	70.066,49
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset		<u>46.802,26</u>
		152.938,16
		=====
VASTATTAVAA		

OMA PÄÄOMA

Osakepääoma	8.409,40	
Edellisten tilikausien		
Voitto	14.839,02	
Tilikauden voitto	<u>61.783,32</u>	85.031,74

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta		19.110,00

Lyhytaikainen

Lainat		
Rahoituslaitoksilta	6.540,00	
Ostovelat	1.068,50	
Muut velat	31.568,36	
Siirtovelat	<u>9.619,56</u>	<u>48.796,42</u>

152.938,16

=====

LISÄTIEDOT:

- osakeyhtiön tuloslaskelma sisältää edustuskuluja 191,90 euroa, joista puolet 95,95 euroa on verotuksessa vähennyskelpoista
- osakeyhtiö on maksanut sakkoja 240,00 euroa, jotka eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia
- omistajalle maksettu palkka on 17.270,95 euroa ja lisäksi hänellä on luontoisetuna puhelinetu 240,00 euroa
- omistajalle on maksettu varastotilan vuokraa 4.541,04 euroa. Osakeyhtiö on maksanut varastotilan kulut, kuten sähkön ja lämmityksen. Omistaja on maksanut varaston kiinteistöveron 100,00 euroa sekä vakuutuksen 450,00 euroa.
- omistaja on maksanut osakaslainansa 5.200,00 euroa takaisin yhtiölle
- osinkoa omistaja on nostanut edelliseltä tilikaudelta 23.000,00 euroa. Osinko on maksettu hänelle vuonna 2005, joten osinko verotetaan hänellä vuoden 2005 tulona.
- Osakeyhtiön edellisen vuoden 2004 nettovarallisuus on 46.248,42 euroa ja osakkeen matemaattinen arvo 92,49 euroa.
- Omistaja on yel-vakuutettu, koska hän omistaa yksin kaikki osakeyhtiön osakkeet. Yel-vakuutuksen vuosituloksi on määritelty 25.120,00 euroa

8. Laskelma vuoden 2004 ja 2005 verotuksesta yritys X Oy:n ja sen omistajan osalta

VEROTUS VUONNA 2005

OSAKEYHTIÖ X OY

Tilikauden voitto ennen veroja	83.609,02
+ puolet edustuskuluista	95,95
+ sakot	240,00
Verotettava tulo	83.944,97
Josta vero 26 %	21.825,70

OMISTAJA

Pääomatulot:

Varaston vuokratulo

Omistajan saama vuokra		4.541,04
- vuokratuloon kohdistuvat kulut		
kiinteistövero	100,00	
vakuutus	450,00	- 550,00
Verotettava vuokratulo		3.991,04

Pääomatuloista tehtävät vähennykset:

Osakslaina on maksettu takaisin	5.200,00
---------------------------------	----------

Osakslainan takaisinmaksu vähennetään ensisijaisesti pääomatuloista, mutta jos pääomatuloja ei ole riittävästi, loppu vähennetään alijäämähyvityksenä ansiotulojen veroista. Tässä tapauksessa

Pääomatulo	3.991,04
-Osakslainan takaisinmaksu	<u>-3.991,04</u>
Verotettava pääomatulo	0

Alijäämä
 5.200,00 – 3.991,04 1.208,96
 Josta alijäämähyvitys 28 % 338,51
 Vähennetään ansiotulojen veroista valtionverotuksessa.
 Vuonna 2005 alijäämähyvityksellä ei ollut ylärajaa.

Osingon verotus:

Osakeyhtiö on maksanut omistajalle osinkoa edelliseltä tilikaudelta, joka päättyi 31.12.2004. Näin ollen osingon verotus määräytyy vuoden 2004 nettovarallisuuden perusteella. Omistaja omistaa yksin kaikki osakkeet, joten tässä tapauksessa osakkeiden arvoa ei tarvitse laskea kuin yhden osakkaan kohdalla. Jos omistajia olisi useampia, pitäisi kunkin osakkaan osakkeiden arvo laskea erikseen. Osakkeiden arvosta pitää tehdä osakaskohtaiset oikaisut, joita tässä tapauksessa oli omistajan ottama osakaslaina. Osakslainaa oli 31.12.2004 taseen mukaan 5.200,00 euroa.

Omistajan osakkeiden arvo	
500 x 92,49	46.248,42
- osakslaina taseessa 31.12.2004	<u>- 5.200,00</u>
Osakkaan nettovarallisuus	41.048,42

Osakkaan nostama osinko	23.000,00
-------------------------	-----------

Pääsäännön mukaan

Verovapaata 9 % x 41.048,42	3.694,35
Ansiotuloa 70 % x (23.000,00 – 3.694,35)	13.513,95
Verovapaata 30 % x (23.000,00 - 3.694,35)	<u>5.791,70</u>

Osinko yhteensä	23.000,00
-----------------	-----------

Vuoden 2005 siirtymäsäännöksen mukaan

Verovapaata 9 % x 41.048,42	3.694,35
Ansiotuloa 57 % x (23.000,00 – 3.694,35)	11.004,22
Verovapaata 43 % x (23.000,00 – 3.694,35)	<u>8.301,43</u>

Osinko yhteensä	23.000,00
-----------------	-----------

Ansiotulot:

Pääsäännön mukaan

Osingon ansiotulo-osuus	13.513,95
Palkka	17.270,95
Luontoisedut	<u>240,00</u>

Ansiotulot yhteensä	31.024,90
---------------------	-----------

Vuoden 2005 siirtymäsäännöksen mukaan

Osingon ansiotulo-osuus	11.004,22
-------------------------	-----------

Palkka	17.270,95
Luontoisedut	<u>240,00</u>
Ansiotulot yhteensä	28.515,17

Ansiotuloista tehtävät vähennykset:

Ansiotuloista saa vähentää esimerkiksi asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset, työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut, mutta tässä tapauksessa omistajalla ei ole henkilökohtaisia vähennyksiä.

Viran puolesta verottaja vähentää

- tulonhankkimisvähennyksen palkkatuloista valtion- ja kunnallisverotuksessa. Vähennyksen määrä oli vuonna 2005 620,00 euroa, kuitenkin enintään palkkatulon verran.
- ansiotulovähennyksen puhtaasta ansiotulosta kunnallisverotuksessa. Vähennys vuonna 2005 oli 49 % vähennykseen oikeuttavien tulojen 2.500,00 euroa ylittävältä osalta tulojen 7.230,00 euron määrään asti ja sen ylittävältä osalta 26 %. Vähennyksen enimmäismäärä oli 3.850,00 euroa.

Ansiotulojen tulovero valtiolle progressiivisen asteikon mukaan

Pääsäännön mukaan

Ansiotulot yhteensä	31.024,90
- tulonhankkimisvähennys	- <u>620,00</u>
Verotettavat ansiotulot	30.404,90

Valtion tuloveroasteikko v. 2005 on tämän tutkintotyön alussa. Tässä tapauksessa valtion veroa kertyy:

Vero alarajan kohdalla	1.130,00
Vero alarajan ylittävästä tulosta 20,5 % x (30.404,90 – 20.500,00)	<u>2.030,50</u>
Ansiotulojen tulovero yhteensä	3.160,50
- alijäämähyvitys ansiotulojen veroista	- <u>280,00</u>
Ansiotulojen tulovero valtiolle yhteensä	2.880,50

Vuoden 2005 siirtymäsäännöksen mukaan

Ansiotulot yhteensä	28.515,17
- tulonhankkimisvähennys	- <u>620,00</u>
Verotettavat ansiotulot	27.895,17
Vero alarajan kohdalla	1.130,00
Vero alarajan ylittävästä tulosta 20,5 % x (27.895,17 – 20.500,00)	<u>1.516,01</u>
Ansiotulojen tulovero yhteensä	2.646,01
- alijäämähyvitys ansiotulojen veroista	- <u>280,00</u>
Ansiotulojen tulovero valtiolle yhteensä	2.366,01

Kunnallis- ja kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksu

Omistaja asuu Lahdessa ja kuuluu evankelisluterilaiseen seurakuntaan. Kunnallis- ja kirkollisvero määräytyy kuntien ja seurakuntien vuodeksi 2005 vahvistamien tuloveroprosenttien perusteella. Sairausvakuutusmaksu määräytyy yel-työtulon 25.120,00 ja siihen tehtyjen vähennysten perusteella.

Pääsäännön mukaan

Ansiotulot yhteensä	31.024,90
- tulonhankkimisvähennys	- 620,00
- ansiotulovähennys	
Palkkatulot	17.270,95
Luontoisedut	240,00
Osingon ansiotulo-osuus	<u>13.513,95</u>
Vähennykseen oikeuttavat	
Tulot	31.024,90
Tulonhankkimisvähennys	- <u>620,00</u>
Puhdas ansiotulo	30.404,90

Ansiotulovähennyksen määrä:

49 % x (7.230,00 – 2.500) 2.317,70

26 % x (30.404,90 – 7.230,00) 6.025,47

Yhteensä 8.343,17

Vähennyksen enimmäismäärä on 3.850,00

Vähennyksen määrää pienennetään

4 % x (30.404,90 – 14.000,00) 656,20

Myönnettävä ansiotulovähennys on

3.850,00 – 656,20 - 3.193,80

Tulot kunnallisverotuksessa yhteensä	27.215,10
Kunnallisvero Lahti	
19 % x 27.215,10	5.170,90
Kirkollisvero	
1,5 % x 27.215,10	408,23
Sairausvakuutusmaksu	
1,5 % x 21.070,00	316,05
Alijäämähyvityksen loppu	- <u>58,51</u>

Kunnallis- ja kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksu yhteensä 5.836,67

Vuoden 2005 siirtymäsäännöksen mukaan

Ansiotulot yhteensä	28.515,17
- tulonhankkimisvähennys	- 620,00
- ansiotulovähennys	
Palkkatulot	17.270,95
Luontoisedut	240,00
Osingon ansiotulo-osuus	<u>11.004,22</u>
Vähennykseen oikeuttavat	
Tulot	28.515,17
Tulonhankkimisvähennys	- <u>620,00</u>
Puhdas ansiotulo	27.895,17

Ansiotulovähennyksen määrä:

49 % x (7.230,00 – 2.500) 2.317,70

26 % x (27.895,17 – 7.230,00) 5.372,95

Yhteensä 7.690,65

Vähennyksen enimmäismäärä on 3.850,00

Vähennyksen määrää pienennetään

4 % x (27.895,17 – 14.000,00) 555,81

Myönnettävä ansiotulovähennys on

3.850,00 – 555,81

- 3.294,19

Tulot kunnallisverotuksessa yhteensä 24.600,98

Kunnallisvero Lahti	
19 % x 24.600,98	4.674,19
Kirkollisvero	
1,5 % x 24.600,98	369,01
Sairausvakuutusmaksu	
1,5 % x 21.070,00	316,05
Alijäämähyvityksen loppu	- <u>58,51</u>

Kunnallis- ja kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksu yhteensä	5.300,74
---	----------

Yhteenveto vuoden 2005 veroista:

Pääsäännön mukaan

Osakeyhtiö	21.825,80
Osakas:	
Pääomatulovero	0
Ansiotulojen tulovero valtiolle	2.880,50
Kunnallis- ja kirkollisvero sekä Sairausvakuutusmaksu	<u>5.836,67</u>
Verot yhteensä	30.542,97 =====

Vuoden 2005 siirtymäsäännöksen mukaan

Osakeyhtiö	21.825,80
Osakas:	
Pääomatulovero	0
Ansiotulojen tulovero valtiolle	2.366,01
Kunnallis- ja kirkollisvero sekä Sairausvakuutusmaksu	<u>5.300,74</u>
Verot yhteensä	29.492,55 =====

VEROTUS VUONNA 2004

OSAKEYHTIÖ X OY

Tilikauden voitto ennen veroja	83.609,02
+ puolet edustuskuluista	95,95
+ sakot	<u>240,00</u>

Verotettava tulo	83.944,97
------------------	-----------

josta vero 29 %	24.344,04
-----------------	-----------

OMISTAJA

Pääomatulot:

Varaston vuokratulo

Omistajan saama vuokra	4.541,04
- vuokratuloon kohdistuvat kulut	
kiinteistövero	100,00
vakuutus	<u>450,00</u>
	- 550,00

Verotettava vuokratulo	3.991,04
Osingon pääomatulo-osuus alla olevan laskelman perusteella	5.541,54

Pääomatuloista tehtävät vähennykset:

Osakaslaina on maksettu takaisin	5.200,00
Pääomatulot yhteensä 3.991,04 + 5.451,54 – 5200,00	4.242,58
josta vero 29 %	1.230,35

Osingon verotus:

Jotta esimerkissä saadaan tasapuolinen vertailu vuosien 2005 ja 2004 välillä, oletetaan, että nettovarallisuus 31.12.2003 oli 46.248,42 euroa ja osakkeen matemaattinen arvo 92,49 euroa.

Osakeyhtiöllä oli veroylijäämiä yhteensä 3.085,16 euroa.

Osakkaan nostama osinko	23.000,00
-------------------------	-----------

Vertailuvero

Tulovero 29 % x 83.609,02	24.344,04
---------------------------	-----------

Tuloveron vähimmäismäärä

Osingon perusteella tuloveron vähimmäismäärä 29 / 71 x 23.000,00	9.394,37
--	----------

Osakeyhtiön ei näin ollen joudu maksamaan täydennysveroa, koska vertailuvero on suurempi kuin tuloveron vähimmäismäärä.

Omistajan osakkeiden arvo	
500 x 92,49	46.248,42
- osakaslaina taseessa 31.12.2003	- 5.200,00
Osakkaan nettovarallisuus	41.048,42

Osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo osaketta kohti	
41.048,42 / 500	82,10

Osakkaan pääomatuloa on matemaattiselle arvolle laskettu 13,5 % tuotto 13,5 % x 82,10 x 500

	5.541,54
--	----------

Osinkotulo	23.000,00
Yhtiöveron hyvitys 29 / 71 x 23.000,00	+9.394,37
Osakkaan veronalainen tulo	32.394,37

josta pääomatuloa	5.541,54
ja ansiotuloa	26.852,83

Ansiotulot:

Osingon ansiotulo-osuus	26.852,83
Palkka	17.270,95
Luontoisedut	<u>240,00</u>

Ansiotulot yhteensä	44.363,78
---------------------	-----------

Ansiotuloista tehtävät vähennykset:

Viran puolesta verottaja vähentää

- tulonhankkimisvähennyksen palkkatuloista valtion- ja kunnallisverotuksessa. Vähennyksen määrä oli vuonna 2004 620,00 euroa, kuitenkin enintään palkkatulon verran.
- ansiotulovähennyksen puhtaasta ansiotulosta kunnallisverotuksessa. Vähennys vuonna 2004 oli 47 % vähennykseen oikeuttavien tulojen 2.500,00 euroa ylittävältä osalta tulojen 7.230,00 euron määrään asti ja sen ylittävältä osalta 23 %. Vähennyksen enimmäismäärä oli 3.550,00 euroa. Ansiotuloksi ei ansiotulovähennystä laskettaessa hyväksytty osinkojen ansiotulo-osuutta

Ansiotulojen tulovero valtiolle progressiivisen asteikon mukaan

Ansiotulot yhteensä	44.363,78
- tulonhankkimisvähennys	- <u>620,00</u>

Verotettavat ansiotulot	43.743,78
-------------------------	-----------

Valtion tuloveroasteikko v. 2004 on tämän tutkintotyön alussa. Tässä tapauksessa valtion veroa kertyy:

Vero alarajan kohdalla	3.544,00
Vero alarajan ylittävstä tulosta 27 % x (43.743,78 – 31.500,00)	<u>3.305,82</u>

Ansiotulojen tulovero valtiolle yhteensä	6.849,82
--	----------

Kunnallis- ja kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksu

Omistaja asuu Lahdessa ja kuuluu evankelisluterilaiseen seurakuntaan. Kunnallis- ja kirkollisvero määräytyy kuntien ja seurakuntien vuodeksi 2004 vahvistamien tuloveroprosenttien

perusteella. Sairausvakuutusmaksu määräytyy yel-työtulon 25.120,00 euroa ja siihen tehtyjen vähennysten perusteella.

Ansiotulot yhteensä		44.363,78
- tulonhankkimisvähennys		- 620,00
- ansiotulovähennys		
Palkkatulot	17.270,95	
Luontoisedut	<u>240,00</u>	
Vähennykseen oikeuttavat		
Tulot	17.510,95	
Tulonhankkimisvähennys	<u>620,00</u>	
	16.890,95	

Ansiotulovähennyksen määrä:

47 % x (7.230,00 – 2.500)	2.223,10
23 % x (16.890,95 – 7.230,00)	<u>2.222,02</u>
Yhteensä	4.445,12

Vähennyksen enimmäismäärä on 3.550,00

Vähennyksen määrää pienennetään

4 % x (43.743,78 – 14.000,00) 1,189,75

Myönnettävä ansiotulovähennys on

3.550,00 – 1.189,75 - 2.360,25

Tulot kunnallisverotuksessa yhteensä 41.383,53

Kunnallisvero Lahti

18,25 % x 41.383,53 7.552,50

Kirkollisvero

1,5 % x 41.383,53 620,75

Sairausvakuutusmaksu

1,5 % x 22.079,31 331,19

Kunnallis- ja kirkollisvero sekä

sairausvakuutusmaksu yhteensä 8.504,43

Osakkaan veroista vähennetään yhtiöveron hyvitys

9.394,37 euroa.

Yhteenveto vuoden 2004 veroista:

Osakeyhtiö 24.344,04

Osakas:

    Pääomatulovero 1.230,35

    Ansiotulojen tulovero valtiolle 6.849,82

    Kunnallis- ja kirkollisvero sekä

    Sairausvakuutusmaksu 8.504,43

- yhtiöveron hyvitys	- 9.394,37
Verot yhteensä	31.534,27
	=====

9. Johtopäätökset

Yritys X Oy:n osalta yrityksen ja omistajan verotus keveni vuonna 2005. Huomioitava on, että osingon verot laskettiin siirtymäsäännösten nojalla.

Yritys X Oy:n verot

Pääsäännön mukaan

vuosi 2005	30.542,97 euroa
vuosi 2004	<u>31.534,27 euroa</u>
erotus	- 991,30 euroa

Vuoden 2005 siirtymäsäännöksen mukaan

vuosi 2005	29.492,55 euroa
vuosi 2004	<u>31.534,27 euroa</u>
erotus	-2.041,72 euroa

Vertailu koski vain Yritys X Oy:tä, eikä siitä voi vetää yksiselitteistä johtopäätöstä. Yritys X Oy:n osalta verouudistus ei ole kiristänyt kokonaisverotusta ja ero vuoden 2005 ja vuoden 2004 välillä on melko pieni, vaikka verotus olisi toteutunut pääsäännön mukaan.

Hallituksen tiedotteen (2004:tiedote 65/2004) mukaan vuoden 2005 verouudistuksessa tehtäviksi esitetyt muutokset merkitsivät kokonaisuutena yrittäjä-omistajille pörssiyhtiöiden omistajia edullisempaa verotuksen tasoa. Kun huomioidaan kaikki esitetyt muutokset, jäisi yrittäjä-omistajien kokonaisverorasitus jonkin verran alemmaksi kuin vuonna 2004 olleiden lakien mukaan. Yritys X Oy:n osalta tämä piti paikkansa.

Verouudistuksen myötä perheyriyksissä ja muissa listaamattomissa yhtiöissä verosuunnittelun tarve on kasvanut. Suunnittelussa huomioidaan esimerkiksi nettovarallisuuteen vaikuttaminen, osingonjaon mitoitus ja palkkaoptimointi. (Tikka 2004: 57)

10. Lähdeluettelo

Alhola, Kari; Koivikko Aarne; Rätty, Päivi; Tuominen, Olavi. 2002. Tilinpäätöksen suunnittelu: yritysverotus ja yritysjärjestelyt. Helsinki. WSOY

Alhola, Kari; Pretax tilinpäätösohje 2005

Juusela, Janne. 2004. Osinkojen ja osakeluovutusten verotus. Helsinki. Talentum

Järvenoja, Markku. 2002. Osinkoverotus. Helsinki. Talentum

Leppiniemi, Jarmo. 2002. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. Jyväskylä. WSOY

Myrsky, Matti; Linnakangas, Esko. 2006. Elinkeinotulon verotus. Helsinki. Talentum

Mäkinen, Irma; Stenbacka, Juha; Söderström, Terttu. 2005. Tulos, tase ja verotus. Helsinki. WSOY

Niskakangas, Heikki; Tikka, Kari S.; Honkavaara, Tero; Helminen, Marjaana; Lundén, Anna; Laitinen, Mirjami; Råbina, Timo; Leppiniemi, Jarmo; Kiviranta, Esko; Ranta-Lassila, Hannele; Mattila, Pauli K.; Raunio, Merja; Äimä, Kristiina. 2004. Verouudistus 2005. Juva. WSOY

Osakeyhtiölaki 13. Luku

Laki elinkeinotulon verottamisesta

Tulo- ja varallisuusverolaki 33 §, 53 - 54 §

Verohallituksen ohje 8.10.2004

Verohallituksen julkaisu 1.1.2005

Verohallituksen ohje 25.08.2005

Verohallituksen ohje 26.4.2006

www.vm.fi, tiedotteet, 19.05.2004 tiedote 65/2004

www.vm.fi, tiedotteet, 20.08.2004 tiedote 95/2004

www.tilisanomat.fi, Ilkka Ojala, OTL, VT, KTK, Ernst & Young
Julkaistu 8.12.2005

www.ilmarinen.fi

